

ÖRÖKTŐ: UELCZENBACH ISTVÁN

ÖRÖKTÉS IDEJE: 1893.

TART.: ZSELICI LAIKODALMAS (CSERÉNYA)

68 lap, 10 foto

FŐLORRÁZI MUTATÓ: CSERÉNYA

SZAKMUTATÓ: XIX, A,

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRLOKÁS

ÁTVEZETVE AZ EGYSÉGES LTK. 2352-es TÉTELE ALÓL

ZSELICI LAKODALMAS

/Cserénfa/

Jelige: " Lakodalom van a
mi utcánkban. "

Bevezető

Somogyország - Az országnak igen jellegzetes, földrajzi és néprajzi érdekességekben gazdag tájegysége Somogy. A Balatontól a Drávaig nyúló megye, több mint 6000 négyzetkilométernyi területével, változatos térszinformáival kissé mindig külön világnak, "zárt egységnek" számított a Dunántulban. "Rengeteg Somogyság" - így nevezte Csokonai. Somogyország - így emlegetjük mi is, csodálva színes, sokrétű gazdagságát.

Ezen belül megtalálható egy néprajzilag igen színes, érdekes tájegység, a Zselic. Sajátos módon kialakított domborzat, és nagy területekre kiterjedő erdőségek jellemzik. Ennek a tájnak és népének is megvannak a maga ősrégi szokásai, a multból őrzött titkai, rejtélyes babonái, néphiedelmei, és nem utolsó sorban vidámsággal, mult mulatozással telített lakodalmi szokásai, gondjai, örömei.

A lakodalom örömet jelentett mindig az emberek számára, ezért a ma élő öregek még mindig szívesen mesélnek erről. Szinte megelevenedik előttük a régi világ, amelyben ők még fiatalok voltak, és legszívesebben ezeket az élményeket emlegetik.

Éppen ezért az öregek mesélő ajkáról én is szívesen gyűjtöttem kis dolgozatom anyagát. A mai falusi fiatalok már talán csak a felét használják fel azoknak a hajdani szép hagyományoknak, amelyek évtizedekkel ezelőtt még természetes népi kellékek voltak egy ilyen lakodalomban. Hiába - "a civilizáció" a falu hagyományvilágát is lassan felmorzsolja.

A lejegyzés magnetofonnal történt, amit azután kellő rendszerezésbe foglalva állítottam össze időrendi sorrendben. Bizonyos vagyok benne, hogy ezen kívül lehet még találni újabb érdekes szokásokat, mert ahány ember, annyiféleképpen mondja el. Nem jegyezték fel ők, hanem, amit ellestek egymástól, arra hosszú évek során is emlékeznek. Ezért sokféle változatot lehet találni a rigmusokban, a dalokban, de a lakodalom fő menetében / leánykérés, háztüznéző, lakodalmi hívás stb./ nincsenek eltérő változások.

A gyűjtés folyamán sok érdekes eszköz került elő, amelyek a régi lakodalmak tárgyi emlékei voltak. Ezeket megpróbáltam fényképen is rögzíteni.

A lakodalomban nemcsak szöveges mondókák, rigmusok, hanem dallamosnál dallamosabb nóták voltak szokásban. Ezeknek a lejegyzése még egyszer ennyi cldalt kívánna, mert nótákban még a mai falunak nincs

hiánya. Vargyas Lajos szerint "... a virágzó néphagyományban egy dallamnak nemcsak egy szövege van, és ugyanazt a szöveget nem mindig ugyanarra a dallamra alkalmazzák." / A magyar vers ritmusa. Akadémiai kiadó Bp. 1952. 14.1./

Tehát ezért csak a tiszta népies próza adatait használtam fel. Ezek is nagyon sok elfeledett lakodalmi népszokást mentettek meg a ma számára. Érdemes volt tenni ezt, mert a nép gondolatvilága, népies nyelvkészlete kimeríthetetlen, és még tanulni is lehet belőle.

A handszalagról szószerint lejegyeztem. Igyekeztem ebben is a nyelvjárási kutatási szempontokat figyelembe venni. Így nyelvészeti szempontból is talán hasznosítható a munkám.

Adatközlőim:

Özv. László Józsefné /Andalik Anna/ 55 éves nyugdíjas

Kovács Tamás 77 éves nyugdíjas.

Kelemen Istvánné 74 éves nyugdíjas.

Papp Lajos 70 éves nyugdíjas.

Györmárton Ferenc 69 éves nyugdíjas.

özv. Fehér Antalné /Papp Mária/ 84 éves nyugdíjas.

Kelemen Károlyné/ Kis Török Mária/ 46 éves tsz. tag.

özv. Török Károlyné /Juhász Mária/ 64 éves tsz. tag.

Kis Vajda György 71 éves nyugdíjas.

László Lajos 61 éves nyugdíjas.

Papp János 46 éves munkás

Kelemen Antal 51 éves tsz. tag.

Kelemen Antalné,/ Török Mária/ 47 éves tsz. tag.

A fenti adatközlők mind Cserénfai lakosok.

Itt szeretnék köszönetet mondani iskolám KISZ - szervezetének, amely elsősorban anyagiak hozzájárulásával segített hozzá munkám megírásához. Valamint szeretném megköszönni tanárom utmutatását, szakmai tanácsadását, aki mindenkor készségesen sietett segítségemre.

I. Párválasztás

A falu több idős, tapasztalt emberét megkérdeztem a Zselicben még ma is élő lakodalmi szokásokról, akik nagyon szívesen emlékeztek vissza fiatal koruk e kellemes eseményére. A párválasztástól kezdve a lakodalom végéig tartó visszaemlékezést örökitettem meg az alábbiakban.

Ha a legyén nősülni szándékozott, vagy a leány eladósorba ért, rendszerint ki-ki megtalálta a maga párját.

Hát valamikor nem vót ám annyi ál, mint mostan. É szoktunk mönni sétáni vasárnaponként, mer ugyi csak vasárnap ért rá az embör, de vótamikor akkó se. Sokat szoktunk táncuni, mulatni, még a kocsmába is kigyüttek a gyerökök, asztán a méhel alatt szoktunk karikázni. Amikor harangoztak, akkó má szépön a lányok elü sorba, a gyerökök mög utánnik. Akkó má többet a faluba nem löhetőtt lánt látni. Azt má kizárták otthun, ha nem mönt haza. Hát ugyi a harangszó mindig egyformán vót, ugy 8 óra körü.

Kinek möllik lány megtetszőtt, akkor osztán e kísérte haza. A kapufelé, mikor közē értek a házhó, akkor hátu mögrántotta lány szoknyáját, hogy maradjon vissza. Hát osztán vót azé aki szeretőnek gonduta csak. Akkor ugyi a lánnyal előre mögbeszéték, hogy a gyeröknek komolyan, mi a szándéktya, hogy nem csak bolondozni akar, vagy valami, hanem hát ünéki komoly szándéka van. Mög vót ulyan, aki csak szeretőnek gonduta, hogy majd most, ha rátudja valamire vönni, akkor nem vöszi e.

Hogy a fiatalok egymásra találjanak, az sokszor nem is volt olyan könnyü, mások is segédkeztek ebben.

Hát ugyi vagy mögmondta sógorának, vagy a nényinek, hogy valami rokonnak. Szörzőnek szokták nevezni azt, aki ebbe segéd-

között. Aszonták, hogy a szörzö szörözte ezt a lányt, vagy ezt a gyereket. A szörzö emönt kéretni is. Annak szép nagy ternöszövet kendőt vöttek ajándékba, mert az dukát a szörzö-asszonynak. Még a lakodalomba is ott vót. Az vót az első, mert az szörözte össze őket. Hát régön ezt máaz öregök, ezt összeecsinyáták. Ha nem tetszett is a gyerekeknek nagyon, de hát könnyen szörzött, nem vert ki érte a víz, látod egyes lány, mögigy- mögugy, - szokták mondani. Mög a lánna is vót ez, ha a gyerekek vót gazdagabb, ha nem nagyon tetszött is annak, hozzáverték. Osztán akkor vót ugy, hogy ha azt látta, hogy értelmiségi, akkor talán mögszeretteti magát az az illető, ha azt látja is, hogy nem nagyon kő. De bizony sok azé becsapta, mert gonosz vót azé a lányhó, akkó azé vagy évátak, vagy valami lött. Hát így vót az összeismerködésné.

A szerzöt nevezhették még keritőnek vagy dicsérőnek is.

Hát más falubelivel is csak úgy ismerködött mög, a szörzö-asszony segédközött ebbe is. Összeszöröztek őket.

- Gyere el én ezt mögmutatom - hát ugye aztán odahíták a szörzö-asszony rokonjának a házáhol, aztán a lánna mondták, hogy - Szépön szödőzz föl, mer gyün ide egy legény, aztán mögnézöd, mögismerködtök, ha tetszötök egymásnak akkor...

Hát hogyne, sokat nösütek abba az időbe a Cserénfaiak is ebbü a Zselicbü. Azt mind úgy szöröztek össze őket.

A szörzö asszony egy külöm szömély vót, ha másik faluba vót, vagy löhetött ismerős is, sokonja, akkor attu érdeklödtek, hogy hát milyen család, mög nézd mög az anyját, ugy vödd el a lányát. De hát azé vót ám olyan, hogy nem azé kő az anyját mögnézni, hogy milyen ruha van rajta, hanem milyen magaviseletü, milyen munkás, milyen takarékos, ha parzarló, mer sokan azt mondják, hogy: - Nézd mög előbb az anyját, asztán vödd el a lányát! Milyen erkölcsü, milyen ilyen kurja. Hát ugye az ilyen falubeliek ismerték egymást, itt nem köllött szörzö-asszony.

Vót egy sántosi mönyecske, de neki itt rokonja nem vót, de ezök mög akkor emöntek oda érdeklőnni. No de hát ugye aszonták nekik, hogy mindönki lakva ismeri egymást. Nem mondhatnak rájuk semmit se, jó dógos nép, szörzónép, mögigy- mög-ugy, hátosztán akkor így adták oda a lánt.

Az nagyon fontos szerepet játszotta falu világában.

Az vót a fontos, az vót a lényeg. Nagyon sok esetben ugy vót, hogy a szülők nem engedték, megnősüt a gyerök mégis, aztán ugye nem ésték szépön, mer hát ugye nem tudták ünézni mások sá, aztán áskálódtak ellenük.

A legény a leány iránti érzelméit sokféleképpen kifejezhetette.

Abba az időbe szoktak vönni zsebkendőt. Azt ugy szokták kivarrni. Vöttek szép sifont aztán kiazsurozták a szélit, aztán arra csipkét horgutak, szép rozmaringot, tulipánt.

Akkor még nem vót más ajándékozás, esetleg egy-két tizfillér ára cukor. A fűszer bótba vöttek, mög bucsu alkalomkor. Bálót is vöttek.

A legény a leánynak mézeskalácsot, egy csomag cukorkát, vagy egy tükrösszívet vett. Vásáron vagy bucsuban vöhetette ezeket.

Ajándékot is adtak egymásnak kölcsönösen.

A jegykendőt, aztat a lány adta a gyeröknek. A lány vötte, és a lány adta a gyeröknek a selyömkendőt. Azzal má mögvót az, hogy emöhet, emögy hozzá. Hát osztán először emöntek kéretni, akkor ugye megbeszélék aztán utána möntek el gyürüt vönni, jegykendőt vönni, aztán akkó a gyerök adta a gyürüt, a lány mög a jegykendőt. Ekkó má a szülőknek ugye beleköllött eggyezni, má muszály vót.

Először mögkérezték a lánt komolyan, vót ugy, hogy emöntek

négyszer, ötször kérőbe, mire a jegykendőt mögvötte a lány. Ha pedig érdeklődtek, hogy valahun rossz hirt hallottak, akkor osztán el is vátak, akkor nem lött jegyösség belüle. A szülők nem mindig értettek egyet, mer vót egy eset, ami mög is történt.

- Má lakodalomra készütek Gálosfán, könyeret mögsütöttek, má két-három nap vót vissza csak az esküvőtü. A lány nem akart emönni a gyerökhő. A vőlegény a kocsmáros fia vót. A lánnak ez nem köllött vóna. A lány akkor emönt látogatóba Kislakba, az anyja testvérjeihő. Kéröm, gyün onnal vőlegénnyel együtt. Ezők mög fölázaadtak, nagy harag lött belüle.

A szülők csak akkor egyeztek bele ilyenkor má, ha a gyerök mög a lány bizonyos kötelezőtségeköt mögtösz. Akkor még ezt móring írásnak nevezték. Mondták azt, hogy a menyasszonynak mi köteleessége van, hogy miket köll adni a vőlegénynek.

Hát köllött adni egykatonaágyat, egy párnát, egy lepedőt, de a vőlegény mög köteles ajándék pénzt adni, asztalpénznek mondták. Ezt a pénzt kéretés közben köllött odaadni, mer regön nem igön tartottak a lányoknak ádomást, hanem csak egy kis összejövétel vót, még gyürü se vót addig, csak a jegykeszkenő vót mög. Asztán akkor ezt aláköllött irni a vőlegénynek mög a mönyasszonnak, vagy a szülőknek. Evvel möglött asztán az egyezés.

Vót ulyan is mikor visszaadták a jegykendőt. Hát ugye gonduták a fiatalok, hogy nem mögyök el hozzája. Vót ulyan eset, hogy készülődtek a lakodalomra, akkó bomlott föl az egész. Hogyne! Sok ilyen eset mögtörtént.

A fiatalok tartósabb, hosszabb kapcsolata után, mikor már biztosra vették a szülők, hogy ebből házasság lesz, megegyeztek a hozományba.

Valamikor szoktak úgy egyyezkönni, hogy - móríngnak - mondták, hogy mennyi a staférung, mennyit vigyón a lány. Akkor nem vót ám ilyen szobabutor, vót egy szökrény, egy ágy, abba belevaló holmi, aztán ez vót az egész, vagy egy sublat. Aztán kész a butorzat.

A mönyasszony összeszödde a rokonyokat, egypár közelebbre valót: anyja, apja, esetleg testvérje, más nem, aztán emöntek a völegényhő látogatóba, hogyhogyan néz ki a ház körülete, mög milyen beröndözés, mög hogyan van. Vót úgy, hogy a völegény összeszödde a rokonjaitu az értéköket, hogy a mönyasszony miné több gazdagságot lásson. Kinyitogatták a szökrényöket, mennyi benn a háziszöttes.

Hát e vót a háztüznéző. Ha pedig nem tetszött mög a lánnak, akkor osztán lemondott, akkor osztán nem mönt férhő.

Ez alkalommal kölcsönösen meglátogatták egymást a szölök, tájékozódtak egymás anyagi helyzetéről.

Ugye emöntek akkor négyen-öten a legényes házhő. A lány nem mönt ē, csak a szölök, mög a szörzöasszony, mög ulyant szöröztek aki jó tudott beszéni. Velük möntek még a lány körösztanyja.

II. Leánykérés - mátkaság

Ezután került sor a leánykérésre.

Emöntek, hágy ugye tudta má akkor a lány, hogy gyünnek kéretni, Itt is velük vót a szörzöasszony. Elöször mögmondják, hogy minek is gyüttek, utánna mögkinálják őket vacsorával, de elötte, még mielőtt mögmondanak, hogy minek isgyüttek, mögkinálják őket, de nem vót szabad elfoganni. Mondták, hogy a lányuk mög-

tetszött a fiunknak, ha hozzáannák, hát ugye utánna mögmond-
ták a szülők, hogy hozzáadjuk. A fiatalok csöndbe szoktak lön-
ni, azok nem szoktak hozzászólni. A lányt ē szokták küdeni a
kútra, hogy ügyes-e.

Először egy-két szömél mög a gyerök. Az édősanyja, testférgye
esetleg még az apja se mindja, csak akkor, mikor má biztos
vót. Kivánta a mönyasszonyos ház, hogy tessék az apja is
mönyön el hát. Akkor hisznek nekik.

Hát amikor má így möntek, hogy a násznagyokkal is möntek, ak-
kor mög a vót a szokás, hogy addig nem ütetté le őket, még
széköt se adtak nekik, amég mög nem tudtak felenn, mer akkor
má a lánnak a násznagyjai is ott vótak. Hát osztán a lány nász-
nagyjai, mikor beköszöntek a vőlegényye a násznagyok, asztán
azt kérdözték:

- Na milyen uton gyüttetök? Amig mög nem tudjátok mondani,
addig nem ütök le.

Akkor emondták:

- Fagyos uton, havas uton, göbörcös uton, sikos uton, sáros
uton, vagy így vagy úgy, így mondták sokáig.

Hát addig csak így tréfa mönt egy darabig, mikor má kifogytak
az ilyen kérdözösködésükből, hát a végin mondták mög, hogy - Há-
zasság utján gyüttünk. - Na most hát leühattök!

Akkor kaptak széköt. Hát így mönt a leénykérés akkor.

A fiatalok ilyenkor ülegették egymást, ha ugye mögkedveték egy-
más, mög fére vonutak e kicsit maguk között örvendöztek egy-
másba.

Hát így a szörzösszony is mit kap, mer az is möglött invitáva,
tisztüve, hogy azé annak is köllött a menyasszonynak ajándékot

vönni. Mőghiták lakodalomra is akkor így vót, hogy mit is vőgyünk neki, köll neki valamit vönni, hát akkor nagy aján-dék vót, ha egy szövetkendőt is kapott. A lakodalomra se hagyták ki.

Leánykéréskor szótejtettek az ádomásról, és a lakodalom idő-pontjáról, amint ezt Papp Lajos elmesélte:

Hát ugye az ádomást, most eljegyzésnek mondják. Ez a lányos házná van ez. Ez mindig előbb van, mint a lakodalom. Az ádo-máson a lány hozzátartozói vannak, a lány szülei tartják ezt. Majdnem olyan mint egy lakodalom, csak abba különbözik, hogy hát egészen annyi néppnincs összeszödve, mer csak a legfonto-sabb rokonok vannak itt. Van itt is önni-inni való, van zene, hát ugye nem tart addig, mint a lakodalom, csaj egy éjszaka.

Az ádomásba nincs semmiféle köszöntő?

Mondtak köszöntőket az ádomásba is. Vótak koszonisköszöntők.

A silány aszonta: - "Ipszilony, ezt a kicsit kiiszom,
Az első vőfényt mögszidom, mér irott a rozmaringos pohárba,
a kotlóstyuk főtörge ki gyomrába."

Ezt a rozmaringos pohár köszöntésekor mondták, muzsikás ádo-másba, dusba.

Vót olyan legény, aki aszonta:

Fogtam egy madarat, cifrát, tarkát, barkát
Mőnyasszony fogja a vőlegény farkát

(Ez a pohár rozmaringszál
Ez a silány aki itt áll
Vőlegényünk mőnyasszonyé
Igyunk az uj házasoké)

Adjon az Isten jövőre a házasoknak egy kis Juliskát,
Ki pisál az apjának pálinkát.
Azután mög egy kis Miskát
Ki kihajtja az óbu a Siskát.

A dusozásba szokták ezt mondani, aki ivott a rozmaringos pohárba, aki tudott ilyen mondókát, az bemondta ezeket. Mindenkinek köllött abbu innya, aztán aki akart, mondott rá köszöntőt. Mondták ezt is:

Az Isten az új házaspárt sokáig éltesse,
Iletük fonálát hosszúra eressze.
Hogy midőn fölötték a szent házasságot
Ugy áldják párosan a Szent Háromságot.

Ilyen köszöntők vótak.

A házasságkötés szándékának törvényes intézésében a felnőttek segítettek.

A szülők intézték, jelöntötték, mög hát a vőlegény, mönyaszszony. Ugye e szokott mönni előtte egy-két nappal a paphó gyónni, áldozni. Elükészitötte őket az esküvőre.

Akkor még valami kis tanulást is e köllött mondani, hogy lány szent ség van, mög a tizparancsolat, ötparancsolat.

Hát amikor a lányt akarják vinni az esküvőre, akkor a lányos házhol is össze mögy a lány rokonai, fiuná mög az ő rokonai. Aztán akkó egyhēre mönnek.

Amelyik jegyzőséghő és "féréshő" tartoztak, ahó möntek.

Először emöntek ha vidékőn vót a menyasszonynak a szülőfaluja, az anyaknyvi kivonaté. Azután osztán möntek az irodára a jegyzőséghő. Régön a papná vót az erősség, de 1906 a papé lött hátérbe, a jegyzőségi lött a hivatalos, mer aszonták: - Nem a papok annak könyeret, azok inkább elvöszik a néptü, hanem az állam, mög az üdöjárás. A papi eskü csak parádé.

A szülők intézték ezeket a dógokat, mindkét szülők, mindöniké. Elközlött előre bemönni beiratkozni a jegyzőhöz. Ilyenkor a násznagyok összegyűttek, aztán hát akkor vót az a kis eljegyzés tartva majdnem.

Eljegyzés után elmentek a paphoz a kihirdetés végett.

Háromszor szokták kihirdetni őket a templomba, mer azt mondja a pap, hogy a Szentegyház mönyegzőt hirdet. Ez és ez, eljegyzi magát evvel és evvel házastársul, aki akadályt lát, az jelöntse a plébánián.

A papná háromszor hirdették ki őket. Mög köllött 3 hétnek lönni, addig nem löhetött összeeskünni. Három vasárnap hirdették ki a jegyösöket. Aki előbb akart eskünni, annak mögköllött fizetni. A jegyzőségön mög hivatalosan ki vót írva.

Azé hirdették háromszor, hogy nem-e möggonduják az alatt az idő alatt magukat. Szétvának-e, vagy összeházasonnak-e. Az vót akkor az ismerködés ideje.

Három hétig mindönki hallotta a szándékukat, és ha a fiatalok vérrokonságban voltak, akkor azt jelenteni kellett annak, aki errü tudott, mert akkor nem köthettek házasságot.

A jegyzőségen 21 napig voltak kiírva, hogy mindönki olvashassa.

Eljegyzés utáni időszakot a mi falunkban és a környéken mátkaságnak nevezték.

A mátkaság alatt má együtt mulattak má, hát ugye akkó má nem vót illő mással mutatkozni. Ez vót a szokás. Akik egy faluba laktak, azok mindig együtt möntek a templomba, mer ulyan nem vót, nem löhetött, hogy más a vallása a gyeröknek, mint a lánnak. Nem engedték mög a szülők.

Azután má nem möntek a többi társaság közé. A lány otthon vót, a gyerök mög odamönt, amikor vót szabadideje. Ott vót má délután, máskor mög egy hétön egyszer-kétször így este mög-mög látogatta.

Mikor má ugye előtt jegyüzve, akkor má karonfogva jártak, öleközve, mög hát vót hogy csak ketten, maguk között intézködtek, amíg az esküvő mög nem történt.

Esküvő előtt a leány és a legény is összehívta barátait, barátait.

A legénybucsut, tartottak, mög leánybucsut is. Abba az üdőbe, hogyne! Akkor hát ugye mulattak avval a legénnyel az összes barátai. Kocsmába is mögtörtént, mög a legényös házná is. Öttek-ittak, mullattak. Legtöbbször a kocsmába szokták tartani. Versbe szokták tartani, mög mondákákat mondtak.

Sok az asszony, a legényök vigyázzanak, sok asszony bizony ujan mint az áspis, hogy majd mögbánja a legény, hogy megnősüt. Bár maradt vóna örökké legénynek.

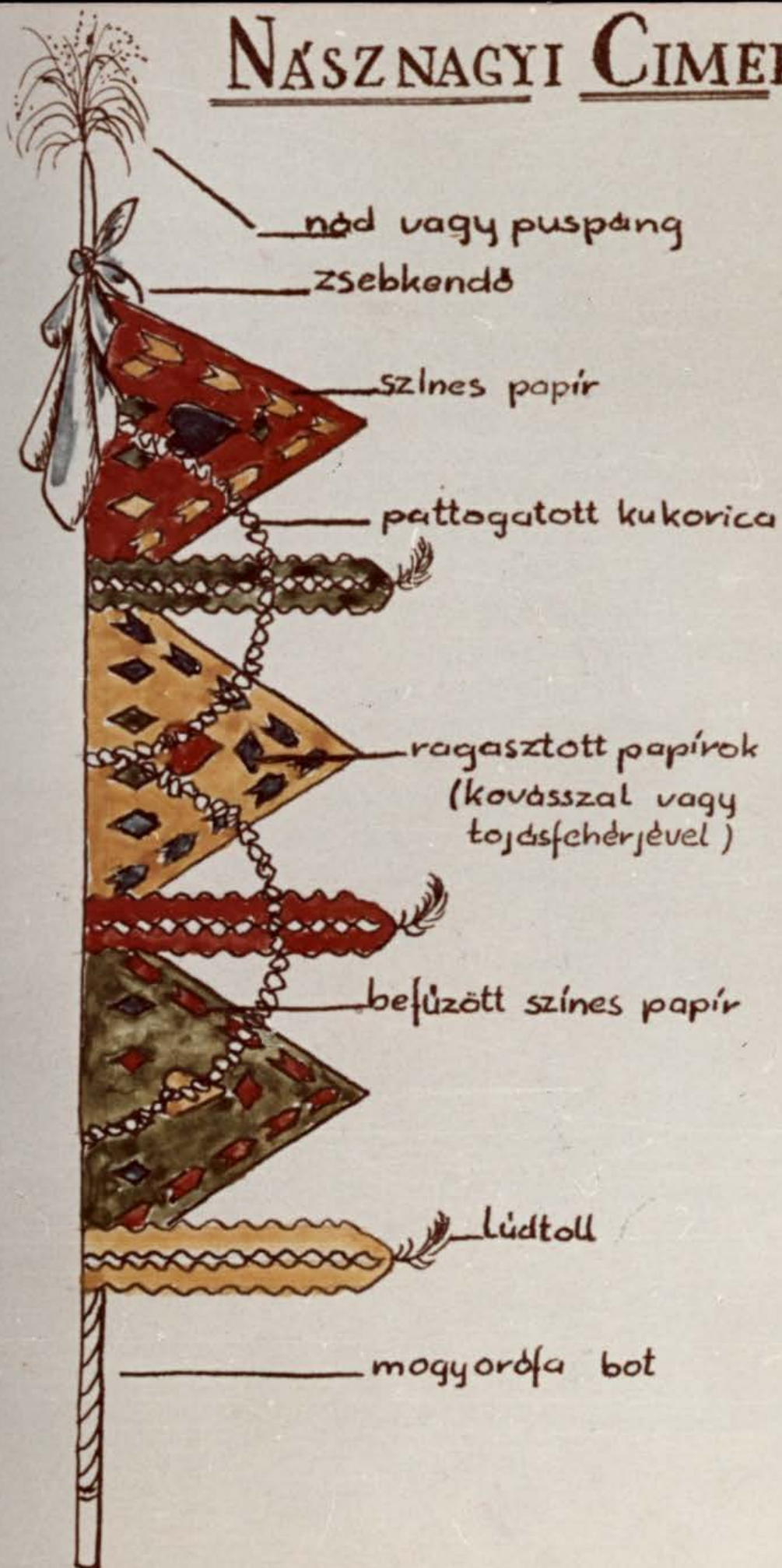
A lánybucsu mög ugyvót:

Kedves lánypajtásim, nagyon vigyázzatok
Hogy éltetöket hamar koporsóba ne zárjátok
Mert akinek akad istentelen párja
A főkötőt hamar koporsóba zárja.
Isten veletök én má elmögyök
Mágy utra indulok, onnan nincs visszatérésöm.

Mikor a cimröt csináták a lányok, akkor szokták a lánybucsut tartani.

A legénybucsun szokták ezt mondani a gyerökök.

NÁSZNAGYI CIMER

A címer magassága 1,5-2 méter volt.

Az apám multkor így szólt az anyámhoz,
Hozhatna a gyerek menyecskét a házhoz.
Ott voltam közelbe, én is meghallottam,
Azért, hát kéretni rögtön elindultam.
Fogtam a botom, egy tarisznyát a hátamra tettem,
De előbb magam otthon jól tele ettem.
Bejártam tíz várost, harminchárom falut,
Nem találtam leányt, sehol neköm valót.
Az egyik csunya volt, a másik szegény,
A harmadikat láttam ölelte egy legény.
A negyediket végre szörnyen megszerettem,
De annak is harminchárom percig a bolondja lettem.
Azt még sem vehettem el ám,
Mert százévvél vénebb volt, mint a nagyanyám.
Így hát tisztelt násznép, most is legény vagyok
Reggeltől napestig a lányoknál vagyok.
Ha valaki tudna egyet, aki hozzám jönne,
Megtartjuk a lagzit majd a jövő évbe.

III. Esküvő

A lakodalom napját az öregök gyelüték ki.
Mögbeszéték, hogy mikorra gyün össze annyi pénz, mikorra kap-
nak muzsikásokat. Ezt ugye a szülők intézték, hogy hogyan kő-
ne, mikorra kőne. Legtöbbször azé össze szokták tartani. Vót
ilyen, hogy a zenekar végett nem tudták abba az üdőbe tartani.

A legény és a lány szülei a maguk rokonságát hívták meg az
esküvőre és a lakodalomba.

Mögszokták hini a lánknak a rokonait is, mög a barátait is,
mög a gyerekek rokonait, mög a barátait is. Mög hát a sógorságot,

komaságot is möghiták.

Egy héttel előbb előbbemöntek a szülők möghini, a vőfényök mög előtge este jártak.

A vőfényök is vittek egy üveg bort, mög a házná is vót bor, aztán abbu mögkináták őket, ha kiürüt, az üveg, akkor megtöltötték.

Szoktak a faluba hini egy viccös embört, aki vót a beszélő. Jó nagy botra egy kis puspáng, mög virág rá vót kötve. Ez vót a vendég hívó bot. Hát aztán akkor a vőlegény nevébe nem nagyon jártak. Ez csak olyan előhívás vót.

Ennek az embörnek emondták, hogy kihó mönyön be, tisztúje mög a mi nevünkbe őket. Egyedü mönt csak be. Akkor amikor mönb be, vitte azt a nagy botot, ujan vót, mint a püspökbót, az ajtóba má mögverte:

- Szöröncsés jóestét adjon az Ur Isten!

Aztán sok viccöt is mondott hozzá, hogy mé gyütt, mög hogyan.

Emondta, hogy: - Ennek és ennek a küldöttje vagyok, mög a beharangozója / ezé hiták az öregöt beharangozónak / lögyenek szivesek ezön a napon tisztöletüket tönni, ennek a legénnek a lánynak a mönnyegzőjin mögjelönni.

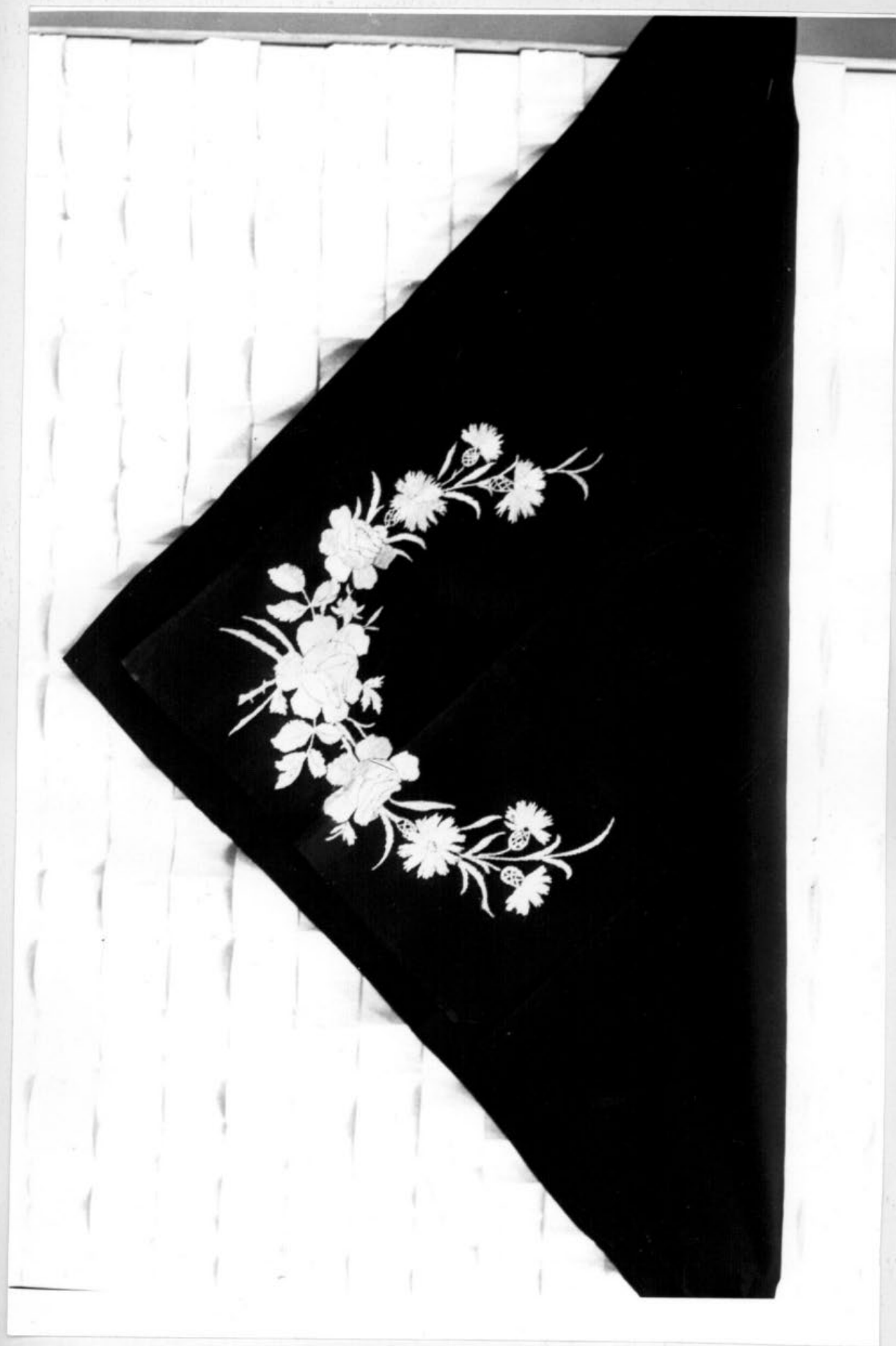
Aztán még kétször-háromszor is végigjárta a faht. Vidékre nem mönt e.

A vőfényök a lakodalom előtt este szoktak jární, mög a vőlegény. Azok is ezt mondták, hogy a vőlegény küldöttei, aztán egy-két kedves szóval möghiták az egész családot tisztölettel, szeretettel a vőlegény nevébe. A vőfényök is vittek bort, a házbelieknek midannyibu is köllött innya, mög azokat is mögkináták, hát ugye mire visszaértek a hívásbu a vőlegényös házhó, akkó má jó bevótak szeszeve. A vőfényöknek nem vót bot.

Ha a legény a szomszéd községből nősült, akkor... régön kocskal möntek a mönyasszonyé. Nagyon ki vótak cifrázva, még a

Menyasszonyi kendő

Menyasszonyi kendő

Menyasszonyi fejkendő

Menyasszonyi kendő

lovak is. A lovakra sallangókat kötöttek.

Elü, az eső kocsin a násznagyok ütek, a második kocsin út a mönyasszony a koszorúslányokkal, a harmadik kocsin mög a vőlegény út a koszorúslánnyal. Akkor a nyoszolló is a vőlegény mellett út. Anun nagy lakodalom vót, ott sok kocsi mönt, vót olyan, hogy ütek rajta hatan, nyócan is. A zenészők hátú szoktak üni.

A kocsik sorrendjét a násznagy gyelüte ki.

Amikor elindutak, amikor möntek az esküvőre, akkor bucsuztatták a vőlegényt. Otthun a szüleitü, mög a rokonoktu, mög a testférgyeitü.

A kocsik egymás után möntek. Elü möntek a násznagyok, utánna út a vőfény a nyoszollóva, amig a mönyasszonyos házhó nem értek, utánna mög a mönyasszony út a vőfény mellett. Azután evezeti a vőfény a mönyasszonyt a templomba, azután akkor má a vőlegénnye möhet, ha kigyüttek a templombu.

Az eső kocsis a násznagy vót, az eső násznagy, aki a vőlegénynek a körösztsegi körösztapja vót.

Miköz elindutak az esküvőre a mönyasszonyos házhó, akkor bucsuztatták a vőlegényt. Ki kérték, aztán akkor indutak a mönyasszonyhol.

Vőlegény bucsuztató

Dicsértessék!

Áldassék az Isten gönyörü szép napja,

Mely a mai napon, mireánk virrada

Telehinti sugarával ezt a kicsi házat,

Hova e fiunak majd egy élettársat várnak

Öröm lesz a háznak, minden egyes napja,

Mert olyan lesz ezután, mint egy kis kalitka

Fészekrakás lesz ma itt az ifju párnak,

Az égi csillag is boldogságot láthat

De mielőtt a hosszú-hosszu utra lépek,
Istentől, Embertől bocsánatot kérek.
Édes jó Istenem, tehezszád fordulok
Mielőtt e házas élet utjára indulok
Segíts meg engemet, vigyázz életemre,
Vigyázz majd a jó, kicsi kedvesemre
Hogy ez a kis ház, majd ha visszatérünk
Legyen az valóban egy kis meleg fészünk
Ne gyötörje bánat egyikünk szívét sem
A mi szemünkön ne csillogjon könnycsepp
Mert lesznek majd göröngyök, nem mindig sima ut lesz,
Az amelyen mi életünkben járunk.
Mégegyszer kérem hát a te segítséged,
Hogy dicsérhessük majd örökké szent neved.
Isten után téged kereslek jó Apám,
Hova mentél tőlem, életem hajnalán
Nem tudom ki voltál, tán nem is csókoltál,
Nem bujhatok hozzád, ölelni tégedet,
Most a zokogás megrázza ajkamat,
Pedig de jó volna itt közelbe lenni
Örömet, bánatot veled megosztani
Elvitt a kegyetlen sors előlem téged
Vissza sem tért ő már, csak halozány emléked,
Él még még aszívünkben de nem tudom hol vagy
Merre van a sírod, milyen földben porladsz.
Hol ásták meg néked örök hajlékodat
S nem láthattad többé szerető fiadat.
Most a magas égből add rám áldásodat
Mert a házasélet utjára lép fiad
Drága Édesapám! Neked is köszönöm,
Hogy örködtél felettem hosszú esztendőkön
Vigyáztál énreám, mikor kicsiny voltam
Magadhoz öleltél, áldott két karoddal
Tudom, hogy vétettem, de bocsásd meg nékem,
Hogy könnyebb legyen ma evvel az én lelkem.

Felejtsd el, ha néha olyat tettem volna,
Amit én előre, tán meg sem gondoltam,
Hiszen egy virágot akarok most hozni,
És az oltár lépcsőjénél szívemhez csatolni.
Hogy a virágokból kettőt is gondozzon,
Mikor a sors keze reánk is gondoljon.
Gondozd ház tovább majd ezt a két virágot
S így adjon az Isten boldog házasságot
Nem bucsuzok el, hisz itt maradok tovább
Csak kívánok még ma boldog viszontlátást.
Megbocsátó szívvel fogadj hajlékomba
Had legyen életünk boldog, szép és tiszta.
Mégegyszer kérek most bocsánatot tőled
Azután az Isten ezerszer áldjon meg.
Kedves legénytársak! Bucsuzom tőletek,
Tudom, hogy nehéz most egy kissé szívetek.
Itthagylak titeket, még a legénysorban
Tán kevesebb lesz még mindegyőtök gondja.
Nem úgy álltok mint én, e napnak reggelén,
Szorongó szívvel, mert más utra térek én.
Bocsássatok meg hát ti is, ha vétettem,
Had legyen felhőtlen további életem.
Most is mint mindig, szóljon a nóta
Szóljon a kikérő, meg a magyar nóta.

- - -

Csend ül most e házon, ajtaja kitérve
Nótának, örömnök befogadására
Csendülő nóta ajkakon ha éled
Vigság és öröm a szívekbe téved
Tavaszi étellel ébrednek his szívek,
Örömkönnny hullása öntözgeti őket
Viruló arcokon biborpiros hajnal
Köszöntött ma reánk a napsugarakkal
Millió napsugár korán idetévedt
Széttörte a nyugvó, éji csendességet

Kacagva zörgetett két évvel ezelőtt
Egy legény szívének zárt ajtaja előtt
Zörgésére kinyílt a kis sziv ajtaja
Messzire nyulik el szerelmi lángja
E szerelmi láng volt, s lesz az éltetője
A házas életben ez lesz kísérője
Isten segítségét kérjük most evvégre,
Hogy e vőlegénynek életét segítse.
Nagy utra indul most, aházasság útjára,
Reméljük meglesz most szívének nyugvága
Itthagynom kis házunk gondlepte eresztét,
Mely az életnek his gándjai verték
Kertünk virágait, a kicsi fekhelyet,
Amit úgy esténként nekem megvetettek.
Nehéz ezt itthagyni, de sorsom így jöve
Ezért is hullik két szememnek könnye.
Isten veled hát kicsi házunktája
Emléked még tovább szívembe lesz zárva.
Drága Édesapám, hova lettél tőlem,
Hogyan emeljem mosthozzád a két szemem.
Itt hagytál te engem, mint kicsi gyermeked
Gyilkos golyó oltotta ki végleg életed
Itt hagytál árvának, nem neveltél tovább
Nem láthattam többé arcodnak mosolyát
Elvitt a zord halál, karjába temetett,
S nem bucsuzhat tőled szerető gyermeked
Két karod nem ölel, ajakad nem szólhat
E nagy utam előtt bátorító szókat.
Nem kísérheted most fiadat oltárhoz,
Hogy ott adjad reám atyai áldásod
Szívembe fog élni örökre emléked
A csillagos égről most add rám áldásodat,
Mert nagy utra indul te szerető fiad.
Édes szülőm helyett, Tetőled jó atám
Bucsuzom életem egyik legszebb napján.

Köszönöm a munkát, melyre tanítottál,
Az élet küszöbén talpra állítottál.
Te neveltél engem, és sok-sok szeretet
Töltötte irántam atyai szivedet
Tanítottál engem Édesapám helyett,
Büszkeség töltheti el mostan szivedet,
Mert az élet útját, melyet veled jártam,
Ezen szent napig már megismerte lábam
E sokszeretetet megköszönve néked
Kivánom az Isten segítsen meg téged.

Kedves Édesanyám, hogy bucsuzzak tőled,
Hogyan köszönjem meg a sok szeretetet,
Amit értem tettél, kicsi gyermekedézt,
Hogy ne érezzem a but, amely téged is ért,
Tudom, hogy nehéz volt, de a sok szenvedés
Visszaadta most már életed értelmét.

Mert te értünk éltél, kicsi gyermekekért
Ne érezzünk hiányt, ne tudjunk szenvedést.

Örködtél felettem, te vigyáztál reám

Az én életemnek legelső szakaszán

És ha én tenéked vétettem is talán

Ó bocsásd meg nékem, bocsásd meg jó Anyám!

Minden sok jót sorra megköszönök néked

Azután az Isten segítsen meg téged

Kedves jó testvérem elbucsuzok tőled,

Mert nekem máshol is van élet

Itt hagylak téged, és csak arra kérlek,

Maradj jó gyermeke te is szüleinknek

Segítsd majd te őket, ha karjaik lankadnak

Mikor a munkából ők már kifáradnak

Hiszen éretted is dolgoztak ők sokat,

Segítsd megosztani velük a gondokat

Ezt kívánom néked, és jó szüleinknek,

Azután az Isten segítsen meg téged!

Kedves Nagyszüleim, és Kedvas Nagynéném!
Hozzátok jövök most még bocsánatér
Mielőtt elmennék a hosszú utamra,
Legyen vétkeimnek teljes bocsánatja
Bocsássatok meg hát, ha vétettem volna
Hád szűnjék meg így is életemnek gondja
Tudom, hogy gondterhelt volt a ti arcotok,
Mikor Édesapám engemet itt hagyott.

Ti, jó szívvvel engem tovább neveltetek,
Hogy a jóságtokra én is méltó legyek,
Mind e sok jóságot megköszönöm néktek,
Mindenható Isten adjon boldog éltet.

Kedves legénytársak, jöjjetek közelebb
Hád bucsuzzak el, mint régi ismerőstök.
Bocsássatok meg, ha talán vétettem,
Mert ezután nékem másutt lesz életem
Tudom jó szívetek nekem itt megbocsát
Ti is erre vártok, majd egy nap hajnalán
Amikor majd a hi örömmel vegyülve,
Beköltözik majd néktek ifju szívetekbe
Ti is mint én mostan, bocsánatra vártok,
Hogy lehessen boldog a ti házasságtok.

Kedves szomszédok, barátok,
Egy kérésem volna még hozzátok
Jöjjetek el velem az oltár elébe
Ahonnan számomra kezdődik uj élet,
Hol Isten áldása száll a házasságra
S ez lesz kettőnk teljes boldogsága
Ha már mindenkinek szive felhevült e szókra
Hád szóljon a kikérő és a magyar nóta.

Vőlegény bucsuztató / félárva/

Dicsértessék!

Minden év őszén, amikor a határ aludni készül,
Mert elmúlt a nyár
Visszagondolunk az elmúlt évre,
És előre gondolunk a közelgő télre

Még a vadak is meleg helyre vágnak,
Még a gondolatok is messze- messze szállnak
Előre kémlelik, mikor jön kikelet
Amikor elűzik végleg a zord telet

Vagy annak hidegét, ha enyhíteni akarják,
Hogy családi fészket mások ne zavarják
Körülveszi azt védő támfalakkal
Belül kibéleli örök vidámsággal

E kicsi házban egy családi fészket,
A mi vőlegényünk így lassan építget
Választott magának egy szép virágszálat
Hogy elhozza magának, erre érez vágyat

A házas élet lépcsőjére lépve
Ó legyen a párja élő, édes kincse
Ezért epekedett, ezért imádkozott,
Hogy hallgassa meg Isten, amiért álmódott.

Segíts meg Istenem! - így szóllott imája,
Minden kis reggelen, ha Isten napját látta,
Benne bizott csak, a segítségét kérte
Mikor álom borult esténként szemére

Most pedig, hogy e nagy napra virradott
Talán még sokkalta jobban fohászkodott
Legyen ez a nap öröm nap e házban
Ne éljen már senki, továbbra is gyászban

Feledjék a mult at, mely sok könnyet hozott
Ahol mindenki csak bánatba osztozott
Ezt kéri Istentől a vőlegény, majd párja,
Legyen tovább rajtuk az Isten áldása

Drága, jó Apám, most hogyan köszöntselek
Hiszen én tégedet nem is ismertelek
Elmentél te messze, csak a hited maradt
Melyet itt őriztem mindig, a szívem alatt

Itt hagytad a családod, életed elveszett
De tudom velünk maradt mindig szereteted
Tudom most is itt vagy, velünk e kis házban
Osztozol is velünk minden boldogságban

Köszönöm tenéked, hogy életet adtál
Hogy a magas égből reám is vigyáztál
Emléked segített minden bajok által
Igy birkóztam én meg, a sok álnokvilággal

Áldásodat kérem, hogy nézz le a fiadra
Kinek ma kezdődött a legszentebb napja
Bizom az Istenben, hogy már boldog vagy
És a mai nappal nekünk is nyugtot adsz

Drága Édesanyám!
Néked hogy köszönjem a sok kinszenvedést,
Az én nevelésem.

Amikor a sors így egyedül hagyott
Én maradtam meg neked, meg a nagy bánatod

De tenem csüggedtél, két karod felemelt
Nagyobb volt tebenned az anyaiszeretet
Ez adott még erőt, hogy engem istápolva
Elvezess idáig, a mai szent napra

Te neveltél engem, tanítottál jóra
Hogy amikor eljön, az a boldog óra
Hogy fiad mellett, lányod is karjába öleljen
A te szived is minden bánatot feledjen

Tudom, hogy ez nehéz, hiszen a seb vérzik
Mert a sebeket még szép emlékek védik
E sebekbe van temetve jó Apám
Akit te szeretted, szivből, igazán

Azt akit szeretünk, nehéz elfeledni
Nehéz a szerető szivekből kizárni
Nem kérem azt, hogy jó Apámat feleltesd
Csak továbbra is tartsd meg szerető gyermeked

Vele együtt azt, kit párjául választ
Vigasztalj bennünket, ha tán érne bánat
Bocsáss meg hát kérlek, ha vétettem volna
Had legyek hát boldog, életem szent napja

Kedves jó Nagyszülőm!
Néked hogy köszönjem, hogy szeretted engem
Az én nevelésem
Te voltál az, ki oltalmazott, védett
Hogy ne érjenek engem, soha rossz emlékek

A viharfelhőket felőlem elűzted
Az én gondjaimat, vállaidra vetted
Ezt köszönöm én meg, kérek bocsánatot
Mielőtt a házasság útjára indulok

Ha talán rossz voltam, bocsáss meg nekem
Hadd legyen boldogabb további életem

Kedves legénytársak, most hozzátok szólok,
Hiszen nemsokára az oltárhoz indulok
Jók voltatok hozzám, tudom szerettetek
Mindenütt meglátszott segítő kezetek
Befogadtatok ti, a kis közösségbe
Neveltetek ti is újabb erényekre
Nem bucsuzok én most, el ist tőletek
Csak ha tán rossz voltam, bocsánatot kérek
Bocsássatok meg hát Isten szent nevében
Aztán továbbra is éljétek békében.

Kedves alsó, felső szomszédok, barátok
Egy, két szavam volna még mostan hozzátok
Mielőtt elmegyek e hosszú utamra
Bocsánatot kérejek, tettekre, szavakra
Ha talán rossz voltam, hibám ne nézzétek
Ne legyen é napon számomra ez vétek
Kisérjétek most el az Isten házába
Hogy ott részesüljünk a szent házasságba
A bánatot feledve, Isten szent nevében
Induljunk el utra, ki fenn a magas égen
Kiséri lépteink, vezérel a jóra
Szóljon hát a kikérő, és a magyar nóta.

A bucsuztató elhangzása után a zenészek kikérőt fujnak. Utánna
a vőlegény a nyollóval elindul, a násznépe utánna, a menyasszo-
nyos házhoz. Ott az első vőfény bemegy a házhoz, ugyanugy utánna

utánna megy a vőlegény is, de csak az első főfény vezeti ki a menyasszonyt az ajtóig. Az ajtóban dhangzik a menyasszony búcsuztató.

Vőlegény búcsuztató

1-2-3-4-5 sor ugyanaz, mint az előbbi oldalakon lévő.

Mi is ezt csináljuk mostan e kedves családnál
Mikor annak egyik tagja búcsuzni készen áll
Mivel jelen pillanatban szívét hi tölti el
Búcsuzását helyette mostan én mondom el

Kedves édesapám kit úgy szeretlek
E boldog órában csókollak téged.
Kedves Édesapám, családunk őrzője,
Családunknak hű gondviselője
Áldja meg az Isten, földi boldogságát,
És sokáig szeresse még kedves kis családját.

Végbúcsu

Ezzel vőlegényünk búcsuja véget ért
Köszönetet mondok szives figyelmükért
Bubánat félre most, öröm nap ez nekünk
A szomorúságot félre kell most tennünk.
Az ilyen alkalom úgy is ritka nálunk
Tehát minden percet jól ki kell használnunk
Előre zenészek, szóljon a trombita
Leányok, menyecskék, had szóljon a nóta!
Mi pedig legények mutassuk meg sorba
Érünk-e valamit a lakodalomba
Boros üvegünket emeljük magasra
Ég áldása szálljon az új házásokra.

Vőlegény bucsuztató / félárva /

Mélyen tisztótt vendégcsereg egy kis csöndöt kérök,
Vőlegényünk helyótt pár szót én beszélök
Üdvözlöm önóket szivem melegével
Kéröm hallgassanak mög türelómmel

Mikor két hü, szeretó sziv egymást mögtalája,
Alig várja, hogy egymásnak löhessön párja,
Alig várja, hogy eljójjön életük legszóbb napja,
Amikor a pap az ég áldását rájuk adja.

Mikor a szent oltár elótt megkótik frigyüket
Móghatódva fogadnak majd egymásnak húséget
Szeretótt égó szivvel tósznek majd fogadást,
Holtomiglan- holtodiglan, el nem hagyják egymást.

Miránk is ránkvirradt a kedves, gyönyörü nap
Mikor-e háznak fia egy élettársat kap.
Élettársat, feleséget, kivel egyetértve
Szeretettel ma indulnak el egy új életre.

Mint a hálás madárcák, mikor elrepülnek,
Bus, csicsergó énekükkel háladalt zengenek
Megkószönik a szülóknek sok-sok fáradságát
Mikor óket legelóször szárnyukra bocsátják.

E tanácsok után mind a kismadárcák
Fészüket mégegyszer körös-körü járják
Csacsogó hangon mondanak kószönetet,
S elszállnak és otthagyják jóé szüleiket.

A mi vőlegényünk is utra készen itt áll
Rá is ezután komolyabb élet vár.

De neki az élet mégis csak könnyebb lesz
Mert édesanyjától nem örök hucsut vesz

Első szavam tehozzád szól, drága édesanyám,
Aki ezideig mindig oly jó voltál hozzám
Hálás szívvvel köszönöm meg anyai jószágod
Életemben, értem tett minden fáradságot

Áldja meg az Isten jószágos szivedet
Forró csókkal árasztom el, anyai kezedet
Arra kérlek, kis fiadat soha el ne feledd,
Szeretett jó édesanyám, a jó Isten veled.

Most lelkem felzokog, mert valakit keresek,
De hiába keresem én rá nem lelhetek
Az én drága édesapám, kiután vágyódom
Kinek drága, jó emlékét szívembe hordozom

Szeretett jó Édesapám, de hiába várlak
Hova menjek, merre nézzek, téged hol talállak?
Szeretnélek megölelni, fejem rád hajtani
Jóságodért hálás szívvvel köszönetet mondani

Gondolatba a fejfádra hajtom le fejem
Bánatomba ott lesz nekem megnyugtató helyem
Kiontom a könnyeimet a te sirhalmodra
Édesapám látsz-e engem, gondolsz-e rám csillagos lakodban?

Most így árván, te nélküled csak a lelkem zokog,
Minden percben, Édesapám tereád gondolok
Tehozzád száll sóhajvásom, téged keres lelkem
Hisz te mindig szeretős jó apám voltál nekem.

A te kedves, jó emléked most is él szivemben
Lélek szárnyán jöjj el hozzánk, jöjj el közünkbe
Légy itt szerető fiadnak örömnepességén
Aztán bucsut véve tőlünk pihenj tovább békén

Most tőled bucsuom kedves testvérem
Az Isten szent áldását terád is kérem
Sok örömet és boldogságot kívánok teneked
Örömteljes, vidám legyen mindig az életed

Kedves barátaim, kiket úgy szerettem
Akkor között de sok jó napot töltöttem
Rólatok is kell, hogy megemlékezzem
Jóságokat nektek szívből megköszönjem
Isten szent áldását kérem titeket
Isten veletek hát kedves jó barátok

Ezzel vőlegényünk bucsuja végétért
Köszönetet mondok szíves figyelmükért
Most hát az Isten szent nevében menjünk
Kedves nap ez nekünk, nem kell keseregnünk
Öröm és vigáság, ez minden magyar háznál
Többet is ér ám a fekete gyásznál
Azért hát vigadjunk, mutassuk meg sorba
Hogy terem-e még nóta a törcsinyi borba
Ti pedig zenészek kezdjétek nótára
Hád szóljon a banda rezes trombitája
Ég áldása szálljon az új házaspárra.

Vőlegény bucsuztató / félárva/

Hallgassatok el most, siró hegedük,
Csendesüljétek most ti hangos trombiták

Hgd halljátok itt már mindnyájan
Egy bucsuzó ifju szavát
Hosszu lesz az ut, amelyre indulok,
Ezért jó Istenem tehozzád fordulok
Segits meg engemet e hosszú utamon
Segits át mindenütt a nehéz bajokon
Mint minden bánatban, most is esedezem,
Mert a házas élet utjáralépek fel.
Elcsuklik a hangom, nekéz az elválás
Nekéz elfeledni egyszerűető anyát
Itt hagyni ezt a szép virágos kis kertet,
Amely virágokat eddig nekem termett
Most egy szép virágért indulok e napon
Kit anyja kebeléről ma én leszakasztok
Vigyázzatok majd rája, hogy el ne hervadjon
Hanem szivem mellett, még soká viruljon
Kis szülői házam, Isten veléd hát
Reméljük a sors még visszasegit hozzád
Bucsuznék én tőled, Drága Édesapám
De temár engemet réges-rég itthagytál
Itthagytad gyermeked, most nem látod őt
Nem láthatod az arcán sugárzó szép jövőt
Nem látod a könnyét, mely pereg a szeméből,
Mielőtt elválík e ház küszöbétől
Nem ölelhetsz most engem a kebeledre
De az atyai gyengédség nekem is jólesne,
Pedig hogy szerettél, elmondani nehéz
Elfeledett a sir, csak szép emléked él
Legalább az égről tekints le most reám
Add rám áldásodat e szép nap hajnalán
Kitől segítséget csak ilykép kaphat
Ezt kívánja tőled, a te szerető fiad.

Kedves Édesanyám! Tőled most elválok
Mert engem máshova vezetnek a vágyak
Megköszönök néked, minden fáradságot,
Hogy szerettél engem, minden kis jószágot
Tegondoztál engem, lépteimet lested
Én értem is görnyedt, sokszor fáradt tested
Ha úgy kívánta a sors, ágyamra borulva
Töltötted az éjjelt felettem virrasztva
Ha talán rossz voltam, bocsáss meg ma nékem
Ne nézd még tovább is az eddigi vétkem
Szerető két karod öleljen még most át,
Utánna kívánok még boldog viszontlátást.

Kedves Testvéreim! Köszönöm tenéked
A veled töltött sok-sok gyermekévet
Tudom, hogy szerettetek, jók voltatok hozzám
Látjátok, hogy a gond elborítja orcám
Ugy szenvedek mostan, mint egy kis gerlice
Kinek a nagy éjben nincsen senkije
Ti már elmentetek a szülői háztól
Most az én életem válik meg attól
Reméljük az élet összehoz még minket
A boldogság madara tölti el szívünket
Bocsássatok meg hát, még csak azt kívánom
Hogy lehessen boldog az én házasságom
Kedves rokonok! Kedves barátok!
Köszönöm tinéktek, hogy idefáradtatok
Az Ur szent nevében fordulok hozzátok
Hogy eddigi vétkem mind megbocsássátok
Nem akarok én úgy elmenni az utra
Mint akinek nincs ezen a napon sem nyugta
Az Ur szent nevében kíséretetek el
Azt kérem csak, hogy nevem ne feledjétek el
Dicsértessék az Ur, Dicsérjék hát újra
Hád szóljon a kikérő, és a magyar nóta.

Vőlegény búcsuztató

Bevezetés ugyanaz, mint az előbbieknél.

Drága Édesapám! Tőleg is búcsuzom,
Mert a mai naptól másutt lesz otthonom
Más hajlékba hajtom álmra a fejem
Más csillag ragyog ezután felettem
Más utra vezérel az őrző angyalom
Köszönöm, hogy eddig te fogtad a karom
Te irányítottad első lépteimet
És ez együtt nékem, mint télre a kikelet
Tudom, hogy sok gondot okoztam én neked
Mind ezt elviselte, hű, szerető szived
Ez az édesanyák legszebb rózsa ága,
Mit ha letörnek is, van még új hajtása
Mert a szeretet az, mi kifogyhatatlan
És én még helyette nagyon keveset adtam
Ezt a szeretetet köszönöm meg neked
Kérem az Istentől, adjon boldog éltet.
Kedves testvéreim, most hozzátok szólok
Nincs vigszagos kedvem, látjátok busulok
Elmentetek ti is a szülői háztól
Búcsuztatok ti is, jó Édesanyánktól
Aztán jó Apánktól is búcsút vettetek
Itthagytatok tovább kisebb testvéreket
Még egy testvért én is itthagytok e napon
Hogy szüleink szive ne fájjon oly nagyon
Ő adjon még nekik, ha kell segítséget
Enyhítse, ha eljő, a his öregséget
Bizom abban, hogy ezt meg is fogja tenni
És ő se tudná őket, soha nem szeretni
Búcsuzok tőletek, látjátok szenvedek
Legyen elég ezzel, Isten hát veletek

Kedves legénytársak, szomszédok, barátok
Az élet utja az, aminek én vágok
Ezért egy szakaszán engem kísérjeteK
Ha vétettem volna, hibám ne nézzéteK
Ne legyen e napon számomra ez végeK
KísérjeteK el hát az Ur hajlékába,
Hogy részesülhessünk a szent házasságban
Derüljön fel e nap minden szépre, jóra,
Szóljon hát a kikérő és a magyar nóta.

A menyasszonyért induló kocsikat és lovakat nagy gonddal
cicomázták föl.

A kocsik szépön föl vótak díszítve. Az ülésök fehér lepedővel
vótak leterítve. Sok kocsi összegyűtt, vót amikor 15-20 is
szép sába mönt, azok a cifra papirok mög csak úgy lobogtak a
lovakon, aztán ugye csöngöztek.

A kocsikon ülők övegöt vittek a kezükbe, mög arra egy kalács
vót ráhuzva. A nyoszollónak vót 3 kalács kötve a pintős újeg-
re, az telle vót borral, akkor azt a menyasszony házná egyet
tött, akkor azt a hármat levötték, akkor négyet töttek a heli-
be. Ez azé töttek, mert hát páratlan mönt, ugye párgya lösz a
menyasszony, a negyedik azér köllött, hogy páros lögyön. A lo-
vak karkárgyán színös papirok vótak, mög a hátán a hámon is,
mög az ostorra kötözték, csak úgy lobogott. Szép vót nagyon.
Erru mögismerték, hogy lakodalmas mönet gyün. A falu végin a
muzsikások leszátak, és a kocsik olyan lépésbe gyüttek, hogy
a muzsikások tudjanak vöik gyalog érní. Azok osztán fujtak a
falun végig.

- A kalácsot dobátak mindönhová, aki ismerös vót, mög az isme-
retlennek is.

A kocsin üléskosár vót /vesszőből fonták/ azon fehér lepedő.

A menyasszony és a vőlegény dá vánkost tettek.

A mőnyasszony községibe csak a szőrzőasszony házána szoktak mőgáni, ha abba a faluba lakott. Oda szoktak legtöbbször be-
áni, a szőrző udvarába. A násznépe leszokott száni, de a ko-
csis az mindig fönn üt, mert az nem száhatott le.

A lakodalmas mőnetöt a násznagy vezette, az szokottinteni,
hogy mőhetünk, vagy mőgálljunk.

Utánna mőnt a mőnyasszony a vőfénnel, azok után mőg mőnt
a vőlegénnyel a nyoszolló. Ezután következtek a koszoruslányok
a főfényökkel. A nászmépe hármassorokba mőnt. Középrő szok-
tak mőnni az embörök, szerő mőg az asszonyok, kezükbe kalácsal,
borral. A násznép után következtek a zenészők. Ilyenkor réz-
zel fujtak, még a szomszéd faluba is elhallatszott, ha szép
tisztá idő volt. Mindönféle nótát huztak ilyenkor. Fizetni még
nem szoktak ezé, de vót aki máé akkor is fizetött egy nótát,
hoy most ezt, vagy azt huzzák.

Kik voltak a násznagyok, és a koszoruslányok?

A násznagyok a leány körösztapjai, mőg a gyerök körösztapjai
vótak. Ugye, a körösztási, mőg a bérnálósi vót. Ha nem vót,
akkor a rokonságba kérték mőg valakit. A koszoruslányok az el-
ső rokonok vótak. A lának a barátnőjei, vagy unokatestvérei,
a legközelbbi rokonságba válsztoták őket. Szoktak vinniszép
nagy csokrot, hát csak disznek vitték.

Násznagyi címer

Cirokszárra vót csinyáva, cifrapapírokhi, három ilyen félsar-
kos cifra papír, ilyen mint a zsebkendőt mikor összehajtjuk
három sarokra. Akkor az kivót vágva, szivformára a széle, abba
mőgin egy másik színő egy papiros szalagformára vót belefűzve.

A végin mög vót egy-két szép ludtoll kötve, arra a szép zsebkendő formára, de akkor még vót rajta olyan, mint a bábóvasán szökött lönni régön, pattogatott kukoricábu ráfűzködve, olyan kis zsuppszálak, akkor egy-egy kukorica a zsuppszálak között. Osztán akkor annak a végin is vót egy zsebkendő a násznagyoknak ajándékba, valódi zsebkendő, osztán mög a végin annak is egy rozmaringszál egy kis firággal. Arra ismerték mög, hogy möllik a násznagy, mer ugye négy vót, asztán azok mind a négyen azt lobogtatták.

A nyoszoló mög kapott egy nagyzzód koszorut, azt mög a kon-tyára huzta, mög egy jó nagy kakast vitt, azt ütötték-verték, kajabát a kakas. Azé ütötték, hogy nagyobb nesz lögyön.

A koszorúslányok mög két szép tányert, mög két poharat, mög két kanalat és 2 villát vittek, de ezt mind mög köllött fizetni a násznagyok szödték össze a pénzt, de a menyasszony kapta mög az árát. Hát ez mind ulyan mellékfizetés vót.

A lányok bokrétát és zsebkendőt vettek a vőfélyüknek.

A vőlegény szülei nem szoktak emönni a mönyasszonyé. A mönyasszony házána kiátak mindig, mikor mönt a lakodalmas mönet. Kiátak szépön elejbük, aztán ugye, mócsókuta a szülőket az új rokonság. Utána mög kináták őket. Mindig ugy vót, mire möntek kikészítettek gulyást, itt is vót kalács. Itt csak a lány legközelebbi rokonai várakoztak.

Ha vidékön vót, akkor ebédöt kaptak, de a ha falubeli vót, akkor nem vót semmise.

A násznagyok, a mönyasszony násznagyjai, mög a hozzátartozói, mög a közelebbiek otgyüttek össze, azoknak vót egy ebéd. Amikor a vőlegény odaért a többi násznéppel, hát ugye betesséküték

üket, akinek köllött, hát bemönt, övött-ivott, de a vőlegényé, a vőlegény rokonyai is mögvótak ebéddel tisztüve. Vidéken má kaptak, de a faluba nem mönt be mindönik, csak esetleg borra, ha kifogyott odáig, akkor átt újra mög lött tőtögetve a borosüveg.

Amikor mentek a másik fába a menyasszonyé, akkor a lakodalmas menetet nem engedték be addig, amig a falunak a "jelképet" nem mutatták meg.

A környező faluk "jelképei" a következők voltak:

Cserénfa	- langallósok /huztak bele pántlikát/
Kaposgyarmat	- róka májasok
Gálosfa	- gatyások
Simonfa	- sárgyókások
Szentpál	- vadkörte
Kislak	- percesek
Sántos	- bádognellüek
Szentbalázs	- kaszakövesek
Kaposfüred	- káosztás

A menyasszony násznagyjai megkérdezte, hogy van-e langalló. A vőlegény násznagyja meg ekkor előveszi a langallót / lánghost/, és most ő kérdezi meg: - Van-e vadkörte?

Akkor azok is előveszik, és ezután a kedélyes hangulat után komolyra fordítják a szót, következik a leánykikérés.

A cserénfaiakat azé nevezik langallósoknak, mert egy parasztembörtü mögkérdezték mikor mönt a mezőre, hogy mit visz a tarisznyába, mer olyan lapos vót, mintha nem is lönne benn semmi. Az embör erre azt felete, hogy langallót visz. Régön nagyon kedveték a langallót, mögszokták zsirozni, tejfölnözni, jó ropogós vót. Ezé nevezték el Cserénfát langallósoknak.

Amikor má hallották, hogy mög a násznép, akkor a menyasszony sirt, osztán a szülők nyakába borult, jobbára akkor, mikor a bucsuztatót mondták, hogy most a szülőktü, vagy a testféréitü bucsuzik, akkor fakadt sirva jobban.

A bucsuztató szöveg után kikérték a muzsikások kikérővel, amikor mög indutak, akkor mög a Rákóczi indulót fujták.

A vőlegény beköszöntötte a násznagyoknak a mönyasszonyt. A vőlegény násznagyjainak mondta:

- Itt van Násznagy uram ennek a legénynek a párja.

De akkor ugy, hogy először a banyát köszöntötte be, egy szakácsnét. Egy lepedővel leterítették, aztán bevezették, aztán kérdözték, hogy ez e ennek a legénynek a hitvőspárja. Akkor a vőlegény násznagyjai:

- Ez nem az! Akkor a vőfény rávágott egyet a fenekire.

Akkor beköszöntötték a nyoszollót. / A nyoszolló: a vőlegényhő legközelebbi hozzátartozója, fiatal mönyecske vót / Akkor osztán a vőlegény násznagyjai mögin mondták:

- Ez sem az, de ezt azér elfogadjuk!

Akkor mönt egy koszoruslány

- Ez sem az, de az é itt maradhat!

Akkor harmadszorra, vagy negyedszörre a mönyasszony gyütt

- Ez az, ez az, ez ennek a párja! - kiabáták

- Ezt osztán elfogadjuk!

A vőlegény mög a mönyasszony mindjárt láthatták egymást. Leütették őket, mindönik alá a széke egy vánkost töttek, hogy olyan kövérek lögyenek. Ha két testvér egyszerre esküdött, akkor a mönyasszonyok nem láthatták koszorusfejjel egymást. Azokat ütették, egyik szobába egyiket, másiksobába másikat, hogy majd ha a koszorut levöszik, akkor láthatják csak egymást.

Menyasszony búcsuztató

Dicsértessék szóval lépünk e hajlékba
Szálljon áldás a benne lakókra
Ezt kívánom e ház minden lakójának
Hogy amiért e szép menyasszonyt nem adták másnak
Aki még most itt áll, fején koszorúval
A szive legmélyén, oly igen nagy buval
Ezt a hit kívánom, hogy végleg elűzze,
Mivel most vidámság költözhet szivébe
Hiszen e mai nap, mint Isten néki adott
Miről talán, többször szívesen álmodott
Beköszöntött hozzá kis reménysugárral
Körülfonja őtet, mint gyönyörű pártával
Övezik most fejét, hogy még szebbé tegye
További életét e nap emléke
Ezt a szent emléket viszi majd magával
Mikor küzdeni kell életviharával
Ez segíti át majd sok-sok szenvedésen
Segíti abban, hogy előrenézzen
Ne csak a kint lássa, mely néha meglepi
Hanem az örömet, mely azt majd követi.
Ilyen kis emlékek jutottak eszébe
Midőn kora reggel a jó Istent kérte
Hogy adjon majd őneki boldog és hű férjet
Ez az amit e nap igaz szívből kérhet
Adjon az Ur Isten sok-sok boldogságot
Áldja meg kezével ezt a házasságot
Drága Édesapám! Hogyan is köszönjem
Hogy szerettél engem, az én nevelésem
Elváltaltál engem Isten kegyelméből
Nem fosztottál meg atyai szivedtől
Ugy szerettél engem, mint égi harmatot,
Amit a szomjas földnek az Ur Isten adott

Éjt nappallá téve dolgoztál te értem
Hogy még szebbé tegyed, szép leány életem
Azon fáradoztál, hogy baj sosem érjen
Mindezeket néked, megköszönöm szépen
Válladra borulok, de nem bucsuzok tőled
Hiszen az oltártól ide visszatérek
Fogadj engem szeretettel vissza
Mert itt folytatódik házasságom utja
Ujabb igazkőnyek gyűlnek a szemembe
Hogy édesanyámnak borulok keblére
Hogy néki is köszönjem az eddigi életem
Azt, hogy eddig is vezéreltem minden léptem
Ő segített engem életem hajnalán
Átsegített életem minden buktatóján
Megköszönöm én most minden fáradságát
Segítsen az Isten, légy te érte áldott
Gyenge vállaidon sokszor megpihentem
Néha a fájdalom könnyével öntöztem
Minden hit, bánatot könnyen elviseltem
Hiszen édesanyám itt volt énmellettem
Ezeket a jókat megköszönöm sorra,
Mert ide visszahoz a házasságom utja
Fogadd el hát te is, amit nékem Isten ad
Legyen örömteli itt a viszontlátás
Drága jó Hugom! Néked hogy köszönjem
Az a sok jó évet, mit veled töltöttem
Együtt örültünk, és együtt bankódtunk,
Ha valami gond ért, egymást vigasztaltuk
Eztán gondjaim mással osztom én meg
Élettársat kaptam, kit veled cserélek
Bocsásd meg hát kérlek, minden kis hibámat
Kivánom, szivedet sose érje bánat
További életedre minden jót kívánok
Adjon az Ur néked boldogságot.

Kedves Nagyszüleim! Néktek hogy köszönjem
Hogy segítettétek az én nevelésem
Megosztottátok azt, a kedves szüleimmel
Hogy hozzám tartoztatok igaz szívetekkel
Ezt a szeretetet köszönöm meg néktek
Felejtsetek el hát minden kicsi vétket
Amit én megtettem, de meg nem gondoltam
Vagy tán kiskoromban még fel sem foghattam
Vigyáztatok rám, és jó testvéremre
Neveltetek mindig az igaz szeretetre
Az Isten házába jöjjetek most velem
Az élet utjain segítsetek nekem
Mindig éltetek fonala köztünk tart titeket
Isten segítsége legyen hát veletek
Kedves szomszédaim, rokonok, barátok
Köszönöm tinéktek, hogy idefáradtatok
Életem szent napján, bocsánatot kérek
Szívemen ne legyen ma már semmi véték
Kisérjétek el hát az ur hajlékába
Hogy részünk lehessen a szent házasságban
Dicsértessék az Ur, Földön és Mennyben,
Feleljétek azt rá; Mindörökké amen!

Menyasszony búcsuztató

Tisztűt Násznagyurak! Érdömös vendégők!
Egy kevés ideig csöndességöt kérők!
Én a beszédömet akarom folytatni
Engedjék azt neköm végképp bevégezni
A menyasszonyunkat fölतालátuk mos tan
Kit ezön hajlékból el is viszük gyorsan
Ideje hát neki, mosmá ónéki búcsuzni
A mellett helyötte én fogok beszélni

Végbucszó szavam miképpen kezdjem el
Már mind a két szemem tele vannak könnyel
Zápornak módjára hullajtom azokat
Mert az én his szívem éröz most fájdalmat
Kedves Édősapám, aki ugy szerettél
Hogy értem dolgoztál, fáradtál, szenvedtél
Köszönöm jószágod, az Isten áldjon mög
Hosszu életöt kívánok és jó egészségöt
Hát hozzáda mit szóljak, Kedves Édősanyám
Ki világra szültél, s voltál kedves dajkám
Öleltél, csókoltál a széltől vigyáztál
Azt kívánom néköd, a jó Isten áldjon,
Hosszu, igaz, egészségös életöt

Menyasszony bucsuztató

Kedves násznagyurak, tisztült vendégök
Egypár pillanatra egy kis csöndöt kérök
Üdvözlöm önöket szívem melegével
Kéröm hallgassanak engöm figyelémmel

Ugyan az életünk, mint a szállómadár
Mölyik előtt nehéz vándorut áll
De neki az utat bármilyen nehezen
Mög köll tönni, hogy célt érhessön

A mi életünk is nehéz, fárasztó ut
Amölyikön halad ki-ki ameddig tud
Ringó kis bölcsönkön, édősanya karján
Kezdünk elindulni az élet utján

Órák mulnak, telnek az évek
Gyöngé kis gyerökök erősekké lösznek

Mikor majd az élet viharát is kibirják
Jó szüleik őket is szárnyukra bocsátják

Szárnyukra bocsátják az Isten szent nevében
Mönj gyermeköm, küzdj a nehéz élettel
Kétségbe ne essél, mindig bizva bizzál
E jelszót ne feledd, imádkozzál és dolgozzál

E tanácsok után mint a kismadárkák
Mégegyszer fészüket körös-körül járják
Csácsogó hangjukkal mondanak köszönetet
Aztán elszállnak, otthagyják jó szüleiket

Az elsárgult falevelek lehulltak, hulldogáltak,
Hirdetik, hogy vége van már a gyönyörű nyárnak
Elmult a nyár, ittvan az ősz, aztán jön a tél is
Az ember a zordságától egy kicsit fél is

Életünknek is mögvan ám a négy szaka
Hogyha élünk, mindannyian által esünk rajta
A tavasz a gyermekkorunk, a nyár az ifjuságunk
Ősz a derűs férfikorunk, a fehér tél az öregkorunk
Amelyben az elmulásra várunk.

A mai nap a család is bucsuzik nyarától
Bucsuzik a kedves lányától / név/
Nem is élvezhette ki az élte ifjuságát
Máris éreznie kell, majd az élet nehéz gondját

E gyönyörű őszi délutánon, a lombtalan fákon
Vidám kedvvel énekelnek a madárkák az ágon
Vig dalukat az őszi szél hozzánk is elhozza
Hogy e társaságot jókedvre hangolja

Megis telt a szívünk ma örömmel, jókedvvel
Hogy vidáman ünnepeljünk e szép őszi estében
Öröm ünnepe van máma ennek családnak
Mert ma tartja esküvőjét / név / lányának

Mi is eljöttünk, hogy velük örüljünk
Téged pedig menyasszonyunk szivből üdvözlünk
Életednek legszebb napján azt kívánjuk néked
Új helyeden sok örömben teljék életed

Most, mielőtt elkisérnénk az ur oltárához
Tudom egy-két szavad lenne családodhoz
A szivedben élő hálá és szeretet diktálja
Hogy kedves jó szüleidnek mit mondanál máma

De helyetted én mondom el szived kívánságát
Én köszönöm meg a szülők végtelen jóságát
Én mondom el, hogy mily bánat honol szivedben
Mit érzel most elválásod végső perceiben

Első szavam tehozzád szól drága édesanyám
Aki ez ideig mindig oly jó voltál hozzám
Hálás szívvél köszönöm meg anyai jóságod
Életemben értem tett minden fáradságot

Áldja is meg az Isten jóságos szivedet
Forró csókkal árasztom el anyai kezedet
Arra kérlek kisleányodat soha el ne feledd
Szeretett jó Édesanyám a jó Isten veled

Drága édesapám tetőled bucsuzom
Patagzó könnyeimet tartani nem tudom
Hisz tied voltam, tied, kicsi lányod
Kacagó, mosolygó szivárványod

Látod most bucsuzom, itt hagyom e házat
Minden egyes szavam köszönet adásom
Isten veléd Édesapám, mindenjót kívánok
Életed utján nyiljanak virágok

Kedves testvéreim most hozzátok fordulok
Testvéri szivemből titóletek bucsuzom
Szeressétek még továbbra is kedves szüleinket
Akkor a jó Isten megsegít titeket

Kedves leány barátnőim, igazi, jó pajtások
Itt kell hagyni ti társaságotok
Kikkel olykor boldog órát együtt töltöttem
Kis koromtól fogva együtt nevelkedtem
Valamennyit áldja, és segítse az Isten

Most pedig léha há, terád itt nincs szükség
Nem siralom ház ez, hanem vig vendégség
Öröm és vigság ez minden háznál
Többet is ér ám a fekete gyásznál

Most pedig vigadjunk, mutassuk meg sorba
Terem-e még nóta a cserénfai borba
Ti pedig zenészek kezdjétek nótára
Gondolják jó szivvel mindenki az új házaspárra
Az ég áldása szálljon az ifju párra

Menyasszony bucsuztató

Dicsértessük az Ur, dicsérjük nevét,
Hogy megadte e nap viruló reggelét
Felvirradt a nagy nap, amit várt a leány
Kinek mirtuszkoszoru van most fenn a haján

Bucsuszó most nem jön szomorú ajkára
Elmondom én tehát, miképpen szólana
Először tehozzád fordulok Istenem
Ami jót én kaptam, megköszönöm neked
Megköszönöm azt, hogy örködtél felettem
Az én életemen, amíg úgy felnőttem
Vezérelj tovább is az élet tengerén
Segíts át mindenkor anehéznék nehezén
Szomorunébredtem fel e szép feggelen
Mert tudom, hogy letünk szép leányéletem
Itt kell hagyni, ezt a kicsi kertet
Amely sok virággal eddig nékem termett
Ez a halvány rózsá de szép bimbót hozott
És egy szép hajnalom szépen ki is nyílt
De nem soká nyílt mint egy szépvirág
Leszedték e háznak fakadó bimbáját
És most eltűnik arca mosolygása
Mint letörött virágnak, nem lesz több nyílása
Könnyes volt a párnám, reggel hogy ébredtem
Mert eszembe jutott, hogy mennék kell innen
Kedves Édesapám! most tehozzád szólok
Zokogó ajakkal válladra borulok
Megköszönöm neked, a te jószágodat
Hogy rámterjesztetted atyai jószágodat
Mint jó édesapa, úgy szerettél engem
A jószágodat, én soka nem feledem
Megköszönöm neked, hogy vigyáztál reám
Az én életemnek legelső szakaszán
Tanítottál engem, mikor kicsiny voltam
Magához öleltél, áldott két karoddal
Mindezeket én most megköszönöm szépen
Áldjon meg ezekért a jószágos Isten,

Kedves Édesanyám! Tőled is búcsuzok
Az Isten szent nevében én most eltávozok
Tanítottál engem, s kezem imádságra
Te kulcsoltad össze, ugy alkonyat tájba
Megcsókoltál engem százszor, vagy tán többször
Csillogott két szemem sokszor az örömtől
És ha én te néked vétettem is talán
Ó, bocsásd meg nékem, bocsásd meg jó Anyám
Ráborulok én most gyenge vállaidra
Melyre már oly sokszor rávoltam borulva
Mind ezeket sorra megköszönöm néked
Áldja meg az Isten minden egyes lépted.
Kedves jó Nagybátyám! - hozzád hogy is szóljak
Hisz soká nem voltál a mi családukban
Elszörfözt már téged a sors messzire
És vissza is hozott a családi fészekbe
Mostan a fészekből én már elbúcsuzok
E búcsuszókkal néked minden jót kívánok
Kivánom az Isten oltalmazzon téged
Adjon boldogságot, szerencsés éltet
Kedves jó Hugom! - elbúcsuzom tőled
Kicsiny voltál eddig, de szeretett szívem
Most a szeretetet neked is köszönöm
Hisz veled együtt volt nekem is bánatom, örömeim
Velem örültél, ha valamin kacagtam
Velem szomorkodtál, bármilyen bajban
Gondolj reám mindig szerető sziveddel
Imádkozzál értem, tőled csak ezt kérem
Én is imádkozom, szüleimért, érted
Hogy majd az Ur Isten segítsen meg téged
Kedves leánytársaim, hozzátok mit szóljak
Látjátok könnyeim patakokban folynak

Az első lépésem az oltárhoz vezet
Ahoва mindnyájan ti most elkisértek
Amikor majd a bu, örömmel vegyülve
Beköltözik néktek ifju szivetekbe
Gondoljatok rám, és ne feledjeteK
Legyen elég ezzel, Isten hát veletek!
Amikor uj élet küszöbére lépek
Istentől, embertől megbocsátást kérek
Most hogy eltávozok a szülői házból
Segítsél meg engem, te égi pásztor
A sok ballépéstől mánđig óvjál engem
Hogy az utam majd a menyországba vezessen
Most pedig vigadjunk, szóljon a nóta
Induljunk el mindnyájan a szent templomba
Utjait az Angyalok egyengessék
Mondjuk el még egyszer, hogy Dicsértessek!

Menyasszony bucsuztató / félárva/

Dicsértessek szóval kezdek szavaimba
Szálljon áldás a körül állókra
Bucsuzni áll most ez a szép leány
Kinek mirtuszkoszoru van most fönn a haján
Bucsuzni szeretne, de nem jön szó ajakára
Elmondom én tehát, miképpen szólana
Hosszu lesz az ut melyre most ámegyek
Ezért jó Istenem, segíts meg engemet
Tehozzáđ fordulok, mint égi atyámhoz
Te tudsz elvezetni az uj lakóházhoz
Te tudsz elvezetni, megtartani épen
Mint egy piros rózsa, ott nyillani szépen
Ez a halvány rózsa de szép bimbót hozott
S egy szép hajnalon szépen ki is nyillott

De nem soká nyillott, mint egy szép virág
Mert letörték e háznak fakadó bimbáját
Mostan el is tűnik arca mosolygása
Mint letörtött virág, nem lesz több nyílása
Könnyes volt a párnám, reggel hogy ébredtem
Mert eszembe jutott, hogy mennem kell innen
Még könnyezett szemem, mikor imádkoztam
Mikor az ágyamtól reggel bucsuzkodtam
Isten veled most már édes házunktája
Gyermekéveimnek édes boldogsága
Kedves Édesapám! Most tőled bucsuzok
Zokogó ajakkal a válladra borulok
Megköszönöm néked a te jóságodat
Hogy rámterjesztetted atyai voltodat
Mert te úgy szerettél, hogy ki sem mondhatom
Fejemet mégegyszer vállaidra hajtom
Bocsánatot kérek, ha talán vétettem
Mert anélkül nem tudok én válni innen
Tudom, hogy nagyon fáj néked is a válás
Bucsuzni oly nehéz, szívem is könnypárás
Hadd csókoljam én meg a te bánatos orcád
Ki tudja, lesz-e még nekünk viszontlátás
Látjuk-e még egymást, élünknek közepén
Vagy talán csak akkor, ha majd földbe térsz
Isten veled most már, megszakad a szívem
Tartson meg tovább is, segítsen az Isten
Kedves Édesanyám! Rólad mit is szóljak
Nézz le a mennyekből, nyujtsd ki két karodat
Bucsuzni én tőled mosten nem is tudok
Mert tégedet régen takarnak a hantok
Eltakartak tégedet örökre
Csak egy piciny kereszt a te sirod őre

Bocsánatot kérek, tetőled is szépen
Azután téged is segítsen az Isten
Kedves leánytársak! Hozzátok mit szóljak
Látjátok könnyeim patakokba folynak
Emlékezzetek rám, majd ha együtt lesztek
Bucsuzásom napján bocsánatot kérek
Mert haraggal válni nem tudnék tőletek
De nem várok tovább, látjátok szenvedek
Legyen elég ezzel, Isten hát veletek!
Kedves alsó, felső szomszédok, barátok
Köszönöm tinéktek, hogy idefáradtatok
Hogy látni akarjátok mennyegzős válásom
Amikor elásglok én a szülői házamtól
Az én két szememből még csorog a könny
Az én szívembe most nincs semmi öröm
De csak az az érzés, hogy ott leszek jobban
Mit az Isten rendelt, skármilyen sorban
Kísérjete el most az Isten házába
Hogy részünk lehessen a szent házasságba
Mondjuk el még egyszer a legszebb köszöntést
Mondjuk Jézusunkkal, hogy Dicséértessék!

Menyasszony bucsuztató

Az Ur szent napját dicsérve keltem én
Szívemnek háláját zengve az ég felé
Azért hogy a szép napot, megengedte érnem
Hiszen olyan sok jót még eddig nem értem
Pedig imádkoztam, kérve az Istent,
Adjon életemben áládst, bőkegyelmet
Hiszen ő segíthet azon, ki benne bizik
Kik Istennek nevét hiába nem veszik

Se ímádság útján és nem káromolva
Nem számonkérve, hanem csak óhajtvá
Hogy széppé tegye mindnyájunk életét
Hogy csillapítsa életünk tengerét
Viharok ha járnak, hajónk azt kibirja
S boldogan érhetünk majd a tulsó partra
E szép őszi napon ezt kérem mindenkinek
Ki e nász népével a templomba siet
Hogy e szép menyasszony életét összekösse
Ifju vőlegénnyel, ki most érte jött el
Istennek e szent napját mindörökké áldva
Jussanak el ma ők a szent házasságra
Drága Édesapám! Először tenéked
Köszönök meg minden segítséget
Te vagy az, ki nékem sokmindent megadtál
Köszönetet érte soha nem is vártál
Ezért most e napon még többet imádkozom
Tartson meg még köztünk sokáig, Jázusom
Ne adjon sok gondot, bánatot szivednek
Legyen könnyebbsége ezután életednek
Köszönöm, hogy eddig vigyáztál így reám
Hogy te voltál nékem a felnevelő dajkám
Mindezekért kérem, áldjon meg az Isten
További életedben sokáig segítsen
Drága Édesanyám! Elcsuklik a hangom
Ahogy szép nevedet még ma is kimondom
Te vagy az, ki legjobban szerettedél
Ki életem adta, eddig segítettél
Te vigyáztál reám, mikor kicsiny voltam
Sokszor átöleltél áldott két karoddal
Tudom, hogy szivedet sokszor megbántottam
Hogy tán olyat tettem, mit meg nem gondoltam

Ne nézd hát e napon minden kicsi vétkem
Had legyen majd könnyebb további életem
Ezért kérem én most szived bocsánatát
S tudom, hogy énnekem szívesen megbocsát
Bocsánatod nélkül nem tudnék itt élni
Amikor szivemet ezer tövis sebzi
Elszáradnak ezek a szuró tövisek
Mikor lecsókolod hulló könnyeimet
Tartson meg sokáig életben az Isten
Életutadra még sok áldást hintsen.

Kedves jó Nagyszülők, most hozzátok szólok
Zokogó ajakkal vállatokra borulok
Segítettetek ti, hogy mindig jó legyek
Hogy mint apró gyermek lassan felnőhessek
És most elérkezett, amit úgy vártatok
Amit kiskoromban már megálmodtatok
Azt a sok jót, mit értem tettetek
Ezen a szent napon megköszönöm néktek
Tudom visszavártok, ölelhetek újra
Amint most tettétek, karotokba hullva.

Kedves szomszédok, jó barátok
Egy-két rövid szavam volna még hozzátok
Először is talán köszönöm tinéktek
Hogy engemet ti mindig így szerettetek
Hogy befogadtatok ti e kis közösségbe
Ahol ne legyen más, szeretet, és béke
Igy szeretnék élni tovább is köztetek
Mert én az oltártól ide visszatérek
Visszatérek azzal, kit nekem ad Isten
Életem nagyrészt vele együtt éljem
Ily szent reménnyel induljunk az utra
Szóljon a kikérő és a magyar nóta

Menyasszony búcsúztató /félárva/

/Bev. ugyanaz, mint a többi /

Anyjától így búcsuzik.

Drága Édesanyám! Hogyan szóljak rólad
Nézz le a mennyekből, nyujtsd ki két karodat
Búcsuzni én tőled már nem is tudok
Mert tégedet régen takarnak a hantok
Egy kicsiny kereszt az, mi jelzi nyughelyed
Csak az mutatja nékem, merre keregszelek
Leborulok még majd kereszted elébe
Drága sirhantodat könnyekkel öntözve
Lásd, a szép napon is szemem könnyben uszik
Hiába e szép nap a zokogás nem szűnik
Hogyan is szűnhetne, ha nincs édesanya
Ki menyasszony lányának búcsucsókot adna
Pedig de szép volna kebledre borulni
És e szép napon is magamat kisírni
Te vagy nékem legszebb, legjobb a világon
Halott poraidat, míg élek, imádom
Te vagy ki legtöbbit adhattál nékem
Ami szintén drága, e földi életem
Ugy elmentél tőlem, hogy nem is ismertelek
Nem adhattad nékem igaz szereteted
Tudom, hogy siron túl is gondolsz gyermekedre
Bár nem szoríthattál szerető kebledre
Nézz le hát az égről, add rám áldásodat
Mert utjára viszik szerető lányodat
Jó Nevelőanyám, néked is köszönöm
Hogy örködtél felettem hosszú esztendőkön
Te voltál az, ki megfogtad kezem
Mikor az életben már majdnem elestem

A bucsuztató után a násznép újra összeállt, és elindult.

Először emőntek a jegyzőségre, ott beleirták a nevüket, a templomba aztán utána mőntek. Velük mőntek a körősztapjaik, mint tanuk mőg az ősszes vendégsereg.

A lakodalomra már hetekkel korábban nagy izgalommal készültek.

Borgyut vágtek, disznót vágtek, tyukokat őtek, hát vót ott annyi mindőn. Sütőttek- főztek. Má 3 nappal előtte szoktak ekezdeni mindőnt. Az asszonyok csak főztek, az embőrök mőg a borgyut, vagy disznót készítőttek. Esténként mindig szoktak danuni, sok má előtte berugott kétször, háromszor.

Vót husoskáboszta disznóhussal, vagy birka hussal, tyukhuse leves, vót fasért, ami hát ugye disznóhusbu készüt. Vót marhapörkütt, ezőket nagy-nagy vasfazekakba főzték.

A lakodalmat legtöbbször a fiuházánál szokták tartani, de ulyan eset is előfordut, hogy a lányos házná vót mőgtartva, mer a gyerők vagy szegényebb vót, vagy egyes lány vót, aztán akartak nek tartani mindőnaron.

Mivel sok edény kellett, és sok étel volt, a jó főző gazdaasszonyokat segítségül hívták, és edényeket a szomszédoktól is kértek.

Birkagulyást is szoktak régön készíteni bográcsba, mőg üstökbe főzték a husokat.

Kétfülű cserépfazékba, gölőncsér cserépfazékba, a kemőnce te-tejire lőttek állogatva, aztán abba főt a káboszta, mer akkor káboszta nékü lakodalom nem mullott e.

Akkor vót a jó kása aprólékkal, baromfiaprólékkal mőgcsi nyáva. A rizkását egyedü is főtálaták akkor.

Rendszerint ismert falusi, vagy vidéki zenészeket hívtak.

Az ételök sorröndjít a szakácsnék állították össze. A házat kipakuták, evitték a rokonsághó a holmikat, hogy lögyön hely a tánczó.

A vőlegény körösztyanya vót az első gazdaasszony, azután a vőlegény rokonai vótak a szakácsnék. Akik hivatalosak vótak, azok mind möglöttek hiva szakácsnének. Azok vótak a kiszógálók is, mög a legesó vőfény, az vitte a repedt cserépfazéket, amit má nem tudtak semmirehasznáni.

Akkó bizony nem vót ennyi nép összehiva. Két szoba szokott lönni, de nagyobbak, mint mostan. Az egyikbe muzsikátak, a másikba mög danutak az embörök.

A zene, hegedü, büggő, mög cimbalom vót. Vót egy esőmuzsikás, egy kontrás, mög sipos. Ennyi vót az egész, mög amikor nem a házba játszottak, akkor a rézzel fujtak. Vót amikor a házba is fujták, mer sokan azt szerették hallgatni, de azt nem sokáig fujták, mer nem szerették, ugye nehéz vót nekik fujni.

Az esküvő után a pap az ajtóig szépen kikisérté őket, azon igyeköztek, az vót, hogy möllik léptyön ki előbb az ajtón, annak lössz nagyobb hatalma, ha az asszony lépött ki először, akkor az vót a hatalmas, az ember mög azé sietött, hogy az léptye körösztyü a küszöböt, ne az asszony.

A templomtu a lakodalmas mönet, ugye má mögváltozott, mer a vőlegény mönt má a mönyasszonnyal, a vőfény mög aki mönt a mönyasszonnyal, az most a koszoruslánnyal mönt vissza a templombu.

Mikor az esküvörü möntek haza a mönyasszony elejbe egy pohár viz vót odatéve, azt főköllött neki rugni. Azé vót, azé köllött neki főrugni, ha lössz gyerök akkor ulyan könnyen szölje mög, ahogyan az a viz kidül a pohárbu.

A nyoszolló koszorut is főszokták dobni a háztetőre. Ha leesött, akkor azt mondják, hogy nem lössz maradó a mönyasszony, elvának ezök.

ÉTEL KÖSZÖNTŐK

Tojást is átszoktak dobni, hogy olyan szép, egész lögyön, mint az. Ha átesött a tetőn, akkor nem látták, hogy szét-esött, így azt gonduták, hogy szép, egészséges maradt. Ulyan kapta mög, aki biztos vót benn, hogy áttudja dobni a házte-tőn körösztü.

A vánkos is azé löt aláik téve, hogy olyan kövérek lögyenek. Az esküvőrü mikor az ajtóbe értek, odatöttek elejeük egy sőp-rüt. Ha a mönyasszony fővötte, akkor mondták, hogy ügyes lösz, ha átlépte, akkor aszonták, hogy lusta lösz.

IV. Lakodalom

Esküvő után, amikor a menet a lakodalmas házhó érkezött, azt tiltották, hogy a mönyasszonyhó közel senki ne érgyön, mer ak-kó mögrontják, hogy aztat nem engedték. Akkor beütették a mönyasszonyt mög a vőlegényt a sarokba, hogy a közé ne mönnyön senki, hogy mög ne rontsák őket. A mönyasszonyhó közel ühettek a szülei, mög a koszorúslányok.

Mielött a menyasszony átlépte volna az új ház küszöbét, a vő-legény vőfélye a következőt mondta a leendő anyósnak;

Adjon az Ur Isten szöröncsés jóesét
Möghoztuk a barna piros mönyeckét
De nem azé hoztuk, hogy szeressék,
Hanem azé, hogy édsanyja könnyebbségét keressék.

A templomból visszaérkezve az első vőfény köszönti be az új házaspárt. Általában mindig ezekkel a szavakkal:

Im hosszú utunknak végére jutottunk,
És egy menyasszonnyal meg is gazdagodtunk.
Nézzétek hát, hogy utunk nem esett hiába,
Megjött e kis háznak legszebbik rózsája.
Imhol a menyasszony velünk megérkezett,
Tessék Násznagyurak, fogjanak vele kezét!

A bámésszkodókat borral, kaláccsal kináták, hordták nekik a nagy kosárba a kett-tésztákat.

A zenészők egypár magyaros nótával táncra pörditötték őket. Utóbb mikor má kettőt hármat huztak nekik, akkor osztán mögkapták a kíséret. Emöhettek haza.

Aztán eltelt az üdö midönfélive.

Vacsoráig ütek a szobába, ahová beütették őket, vagy pedig kimöntek azok is. Mikor a kinnvalók emöntek, akkor a lakodalmas nép bemönt, aztán ott benn folytatták a táncot.

Vót olyan is, amikor üdögetek a vánkoson a vacsoráig, ilyenkor bemöntek a kinnvalók mögnézni a mönyasszonyt. Hát a vacsorakor ugye az asztal mellé lött ütette, de mögvót akkor is az a móka, hogy a mönyasszonyt vezették be utóbb, hogy a násznagyok kit fogannak e, kit nem.

A vacsorán az ülésrend is mög vót határozva. A násznagyok belül ütek, akkor a mönyasszony, vólegény, akkor a hozzátartozói, utánna a násznagyok. A lánnak a szülei ütek a főhelön, az első helön. A főfény, az nem üt be, az hordta az ételt, segít a szakácsnéknak. Beszoktak mindön ételt köszönteni is.

A mönyasszonnya szömbe a szülei, az asztal a fal körü vót. A koszoruslányok mellettük ütek. A vófényök nem ütek le, mer azok hordták az ételeket. Akkor, a közeli rokonok az uj párhó közel ütek a közelükbe, a többi vendégnek, mög kinek hová jutott hely, ugy ütek.

A mönyasszony szülei nem möntek minggyá, hanem mikor a vacsora möglött, addigra köllött nekik odaérni. Azok vitták a lánnak a holmiját, kocsin.

A szülök a lányhó közel ütek a vacsora alatt, a főhelön. A zenészőknek külön vót egy hely egy sarokba, aztán azok előbb öttek,

akkó mire vacsora vót, má addigfa öttek, osztán ugy mire a vacsora át, hát azok mindönkinek huzták a nótáját. Amig át a vacsora, addig mögvót ez a dus huzatása rozmaringos poháral. Az a pénz a muzsikásoké lött.

Az ételeket a gazdaasszonyok és a vőfények szógáták. A legelső vőfény, az vitt egy repedt cserépfazekat, amit má nem tudtak semmire hasznáni, avva köszönt be:

- Nem ürepen jöttem, egész uton imádkoztam,
hogy el ne dobjam! - de akkó fődhő csapta.

Akkó mönt utánna má az eső gazdaasszonya, köröszanyja /vőlegénynek/, az vitte az eső tál ételt.

- Itt van tessék az első leves, melyet adott jóhús
Azé senki szive ne lögyön hát ol bus
Nosza muzsikusok had szóljon a vig dus!
Mégfött ez a jó leves a kakas taréjával
Az eső gazdaasszony szőrös micsodájával.

Rizskása:

- Itt van a jó kása, akinek nem tetszik, nézzön a padlásra.

Uraim, az asztal mög van terítve
Kés, kanál, mög vella el van készítve
Rotyog a sok fazék, piros a pecsönye
Most kerüt a fazékba a disznó feneke
Lössz csikönyerítés apró salátával
Rántottkocsi zörgés párolt káposztával
Vékony cinögeszó, turós derejével
Macska nyávogása cukrozott gyömbérre
Ezért hát készüjjön ki-ki a nagy munkára
Kapaszkoggyék bele az ü kanalába
Én most má sietök a lovam hátára
Levesér vágtatok a füstös konyhába.

- Akkor begyütt, aki a levest hozta, aztán est mondta:

Itt van már a leves, immáron behoztam
És hogy el ne essek, azon imádkoztam
Panna szakácsnéval összebarátkoztam
Jó mögborsóztattam, mögsáfrányoztattam
Annyi a tyúk ebbe, se szőri se száma
Belfőtt veséje, zuzzája, májája
Rinak a kakasok a ház ódalába
Nóde táncunak azok is még máma
Azé ne sajnájjuk most a kakasokat
Aki keveset sződ, az is ögyék sokat
Hogy éhön ne hajjunk ezön a szent napon
Egy riska tehénnel birkóztam én nagyon
Ihol van a husa tormával, mártással
Jobb ez mint a szalonna a vöröshajmával
Ábrahám is ilyent övött a Sárával
Azé is ét sokáig a hitös társáva.

- - -

Gondukodik mos a tehén magába
Embörbe kerül-e, vagy csak kutyába?
Ha kutyába kerül, bor csordul utánna
Azé hát mindönki igyon a borbu
Azután vögyön a pecsönye husbu
Majd mögen igyon rája egy nagyot
Ha nem lösz, majd mögnyitjuk a csapat
Hej! Ha néköm is bor áztatja torkomat
Nem mindön szemétön taláni páromat!

- - -

Megfőtt a jó pörkütt a kakas nyakával
Nem cicörél többet a szomszéd tyukjával
Látom a menyasszony szöme rámosolyog
Keze mög az asztal alatt mocorog

- - -

Itt a szép torta, a kakas taréjával
Nem cicörél többet a szomszéd tyukjával
Ez a torta tarka-barka
Násznagyurak ajándéka
Ebbü csak az öhetik
Kinek édös a csókja
Jó kemény a farka

- - -

Köleskását hoztam, mégpedig cukrozva
Apró szöllőv̄e van kicifrázva
Mögvan a teteje pörccözve, zsirozva
Nem is kozmát á* ez oda

- - -

Tisztütt vendégség, ime turóslepényt hoztam
Érte a konyhába sokat várakoztam
A tepszibü éppen most van kivagdava
Mindönki annyit ögyék, hogy lögyön kidagadva
Hirös ez az étel, régi az eredete
A cigánynak is kedves eledele
Mönnyegzője naptján ebbü annyit övö*tt
Hogy majd mögpukkadt tüle, annyit nyögött

Husoskáboszta köszöntő

Milyen jó gyöngé hussal van ez főzve
Meleg tűzön vót ez melegítve
Ulyan fiatal ez a gyöngé hus benne
Pedig harminc tavaszon járt ki a legelőre

- - -

Ihol a magyarok hirös eledele
Rizskása az ajja, kóbász a teteje,
Aki ebbül egyszer jól bekanalazott
Zsákhordó rácbul is fődhő vágott hatot
Aki a tányérgyát káször is tetézi
Magát a hetedik mönyországba érzi

Itt van a becsinált szögfüvel, babérral
Ebbü szöggyön ki-ki jó két nagy tányérral
A minap beszéltem egy nagy gavallérral
Akinek a zsebe tele vót bankóval
Bámulásra vót a kövérsége
Két mázsa vót maga, egy mög a felesége
Kérdöztem tüle, hunnan van ilyen egészsége?
Aszondi, becsinátt vót az elesége

- - -

Hozom a kalácsot, mög a sok piskótát
Nem köll ehhö fujni semmiféle nótát
Mindön kis darabja mög is van cukrozva
Hogy melegön kapják, siettem, nyargalmtam.

Násznagyi torta készítése

A kalács vakarásu, egy lábosba összeszödték, aztat össze-
sütötték gömbölyüre, mikor kihüt tejfölös, paprikás turóval
körü bemázuták aszparátusszal körüfögták, apró virágokkal
körütüzdeték. A kokas nyakát egy boton a torta közepire ál-
litották, kétfelü melléje mög a két nagy kampós lábait oda-
szurni, arra mög ráakasztották a kakasnak a monyát. Két gyer-
tyát elejbe állitottak, azt möggyujtották, mög a kakas szájá-
ba egy égő cigárettát töttek.

Borfelköszöntő

Biz Isten nem csoda, hogy a bort szeretem
Szent Borbála napján pincében születtem
Nagyapám kántor volt, apám kefekötő
A jó bort csap alól itta mind a kettő
Ha az én gégémön egy csöpp viz lefolyna
Sirjában mindkettő rögtön megfordulna

Az Ur Istentől én csak azt kívánom
Futjunk egy nagy hordóbe, ez legyen halálom
Husz akós nagy hordó, borral legyen tele
Ha vesztemet érzem, abba ülök bele
Kitátom a számat, dül a jóbor belé
Ha megfultam lelkem repül az ég felé
Visznek az Angyalok fel mint dukál
A Szent Péter pedig a kpuba szalutál
Uram! Ezt vegyed be a te kebledbe
Mert éltebe a vizet még csizmáján sem türte
Noha talánmár elég is lesz ebből
Nem szeretek hozni sokat egy sütetből
Akadoz a nyelvem, nem áll ritmus felé
Biz Isten nem tudom mi üthetett belé
Fejem megszédül, forog egész világ
Adjon Isten kendteknek szerencsés jó éjszakát!

Mikor mögvót a vacsora, akkor kikérték a mönyasszonyt az asz-
tal mellé, a vőfényök szokták kikérni, aztán akkor levetkő-
zött a mönyasszony. Vót olyan szokás, hogy éfélig vót a möny-
asszonyi ruhába, de vót ahun levetkőzött vacsora után és föl-
ötözött mönyeस्कének, ugy táncutatták.

Menyasszonytác beköszöntő

Imitt áll előttünk ékes menyasszonyunk
Hogy menyasszony fejjel először mulasson
Majd az ajándékból uj cipőt varrasson
És minden vendégnek egy nótát juttasson
Táncoljon hát vele mindenki egy kurtát
Vigyázzanak rá, hogy el ne tiporják a cipője sarkát
Gondoljanak arra, hogy drágáér varták
Azután pedig tömjék meg bankóval a markát

Az asztal közepén áll egy üres tányér
Én kezdem a táncot, a többi még ráér
Addig menjete el hatosér, krajcárér
Huzd rá cigány az új házaspárér

Először kikérték a nyoszollót, azután a silányokat, akkor a
mönyasszonyt.

Mikor a nyoszollót kérték, egy szál gyertya vót gyujtva,
mikor a silányokat kérték, két szál gyertya vót gyujta,
harmadszór vót, amikor a menyasszonyt kérték, meggyujtották
a harmadik gyertyát is. A vőlegény mög má kinn vót, így a
vőfény, aki kikérte őket, akkor ekapta a mönyasszonyt a vőle-
génynek, nohát most akkor:

Három égő gyertyát vöttem a kezembe
Ujjaimra sorba baktam, ujjaim körébe
Most elviszöm a mönyasszonyt padlás mezejére
Elviszöm koszoruját, elviszöm hajfonatát
És bezárom az öltöző szobáját

- A mönyasszony erre ezt mondta:

Jaj Istenöm mi voltam mig lányvoltam
Voltak biz napjaim, nem voltak gondjaim
De majd lösznek bajaim
Ha lösznek fiaim
Egyik a vállamat, másik a szoknyámat
Huzzák, vonják busitják
Az én árva szívemet

E lött a vacsora kikérés az asztaltu.

Amikor a menyasszonyt átöltöztetik a menyecske ruhába, tréfás
kedvü egyének olyan csomagot készitenek, amibe egy cumi és

egy csörgő van, közben ezekkel a szavakkal adják át:

Ez a kis ajándék, még nem használható
Csak ha lesz a házban egy új kis lakó
Üzenetek hamar, had jöjjön a gólya
Ki, ez ajándéknak használóját hozza
Aki rendelésre hoz egy kis gyereket
Nehogy elillanjon hamar a szeretet
Ez fűz össze mást is, mint egy kötőkapocs
Ne játszatok ti már először angyalost
Legyen egy örökös, ki a bilin trónol
Az apa, az anya, úgy is neki hódol
Rajta fiatalok, tiétek a jövő
Jöjjön minél előbb a vig keresztelő

Vacsora után

Összeátak a sógorok, körbe, ugye hát olyan helyön van új sógor, még régi sógor, még örebbik uram, még a rossebb tudja miket nem szoktak. Aztán fogtak két három övegöt, aztán ezt mondták:

Inderáci, underáci, most iszik a sógorbácsi
Ha ivott a sógorbácsi, igyék hát a komámuram

Akkor mindenkinek köllött inni, ahány csak vót ott, akkor öszszegyütt utóbb annyi, akkora nagy nóta lött, akkora nagy hangulat, hogy szép vót ám a is.

Akkor csinýátak ilyen kis rozmaringszárra a mönyasszonyná, hogy egy nagy bugyorba vót a rozmaring, kis picci cimör. Azt mögin, lakodalom éjjel mindenkinek osztogatták, de pézé, egypár fül-léré, mind a mönyasszonynak lött öszszeszödve.

1945 nyarán vót ez az eset. Ilonka napkor, akkor vót a lakodalom. Kevés vót még nagyon a forint, Jóska mög nem vót rákészüve, hogy elopják a mönyasszony cipőjit. Hát aztán szépen, kinn vót a vacsora, ehallatszott a zene messzire, aztán hát ugye hát mög akarták táncutatni, ki akarták kérni az asztal mellü. El akar mönni, hogy átötözik, hát nem tud emönni, mer nincs mög az egyik cipője. Hát a Jóska aszongya: - Hát hun a szakramentomba van a cipőd? Hová tötték a cipőd? Jóska nem vót rákészüve, nem vót pénze. Baj vót, hát nem tud emönni a mönyasszony táncuni, mer nincsen cipője. Nahát aszonták, ez aztán valamilyen völegény. Sokáig emlögette a Jóska, hogy ü aztán akkor nagy szégyönbe dütt, mer ü ezt nem gonduta, hogy lehuzzák a cipőjit, aztán üneki ezt mög kő füzetni, ugy adják vissza. Hát ugye hangulatot csináltak evvel is.

A mönyasszony röggelig ott vót a násznép között, nem vót akkor szöktetés, mint mostan. Ott mullattak a vendégökkel.

A muzsikásokat mögfogadták, akkor mögállapödtak, hogy mennyié gyünnek el. Ez vót az alapfizetésük, ahogyan ezt most mondanák. Erre rágyütt a dus huzatásná amit kaptak, mög rögge, amikor szödték össze a népet, akkor köllött fizetni. A vendégöket mikor kísérték haza, akkor is kaptak pénzt, mög ha valaki akart huzatni valamit, akkor is fizettek nekik.

Vacsora után szokták kikérni az asztaltu, aztán akkor ávetközött. Amikor átötözött, a feje ugye előtt kötve.

Mifelénk a mönyasszonyi ruhát vacsora után levetötte a mönyasszony. A szülei szokták ötöztetni át. Szép piros fejkendője, piros bécsi ruhája vót, fehér kötényt hozzája, Vót annak idejin szép fehér, kézimunkázott, slingütt kötény. Az anyóssa is szokta ötöztetni.

A feje szépön fekete kendőve kivót szépön fülesre kötve.
Szép csucsos kontya vót. Fehér bluz, mög piros szoknya vót rajta, fekete szép selyöm kötővel. A cipője egy pár szép finom fekete lakkcipő.

Éjfél után ujbu teritöttek, hideg ételök vótak főtalava. Vót fasérozott, kettészta, kalács, kuglóf, mög amilyen vót, aztán azt teritöttek.

Vót mámos, diós kalács, az asztara lött téve.

Rögge kocsonyát öttek.

Szoktak mönni farsanguni. A hivatalos házakhó bemöntenek, akit otthun talátek férfit, azt mögkötötték lánccal. Csak akkor engedték el, ha kifizetött valamilyen összegöt. Ilyenkor szoktak pálinkázni.

A lakodalom másnap délutánig tartott átalában, ekkor a zenészők ekisérték a násznépet, amikor visszagyüttek, akkor mög a gazdaasszonyék mondták:

- Na most dusozzunk mink is!

Haragszik a gazdó, hogy mi itt mulatunk
Vigye el a házát, hagyja itt a borát
De mi itt maradunk.

A másik mög:

Az igaz messiás már el jött
Sokféle csodákat tött
A vizet is borrhá tötte
A násznépet vendégölte
Kánnaán, mönnyegzőbe

Huncefut a gazda
Nem néz a napra
Csak a szép lányokra

Huncefut a vendég
Mér mulat még itt
Mé nem mögy má haza

A harmadik mög:

Mikor a Jézus a Földön járt,
Gyüttébe, möntébe talált két krajcárt
Bemönt vele a pék üzletbe
Zsömlét vásárolt érötte
Kerek ez a zsömle
Nem fér a zsebömbe
Haragszik a rózsám, nem ül az ölembe
Én sem az övébe

A következő mög mondja:

Nyolccan vannak a mi ludaink
Három tarka van közte
Három pedig, nem fehér, gunár a ketteje...
Gunár a ketteje

Mögen csak

Bumbulácsi, bumbulácsi
Most iszik a Bözsenéni
Ha ivott a Bözsenéni
Igyék hát a nacanéni

Ez így mönt sorba.

Amikor a muzsikások indulóba vótak, na most gyerünk: Eggik asszony tepsiket ütött össze, mög kanalakat, mög rikonyálás vót, mög kiabáták: - Vigyön ördög! Ördög, pokó!

A vendégek kaptak ilyen kis csomagokat, ami mögmaradt, egy kis pogácsa, diós tészta, mögez, mögaz.

Mikor emullott mindönkinek a jókedve, mög amikorra vótak fogadva a muzsikások, addigra lassan széledözött a nép. Mindönki kimerült, aztán lassan emöntek, efogytak. A nép, amölyik a végin mönt haza, az hazakisértette magát, zenével, nótával. Csomagot mindönkinek adtak, mikor hazaakart mönni. Mindönfélbü, ami még mögmaradt osztottak. A tyukhusbu, a disznóhusbu, a marhahusbu, mindönfélbü kaptak nagy csomagot.

Az uj mönyecske a lakodalom után sokat dógozott. Segitött helyrepakúni a holmikat, meszēni, sikáni, mosni. A butorokat összehordani, helyre källött segiteni mindönt a lakodalom után.

Vótak olyan gonoszok, akik az eső éjjel nem engedték őket együtt alunni, mert azt gondúták, hogy mindjárt az eső éjje gyerököt csinyának.

Ugy vót akkor még, hogy - Uj szita a szögön lóg. Egy-két hétig nem mutatta ki senki a foga fehérgyit. Utóbb aztán má~~r~~ kitört sok helyön, ahun az éröttségi hiányzott. Egyik helyön az öreg vót a hibás, másik helyön mög a fiatal. Igy aztán nem fért két kard egy hüvelybe.

- - - - -

Farsangoláskor és lakodalmak reggelén előkerültek ezek a cserépkorsók is, mert reggel ezekben hordták a pálinkát. A szája csucsos volt, mert iváskor a korsó felső részét teljesen a szájukba vették, s így kevés pálinkát tudtak egyszerre inni. kb. 2 literes.

Olajat tároltak benne. Ha az olajmécsből kezdett kifogyni az olaj, akkor a házigazda ebből hozott, hogy újból felélessze a pislákoló lángot. Alapszíne barna. Kb. 15 literes.

Nyáron, aratáskor vagy kukoricakapáláskor vizet szoktak benne hordani. Lakodalom alkalmával bort hordtak vele az asztalra. Alapszine zöld. Kb. három literes.

Szintén borskancsónak használták. Széles szája miatt a hordó csapja alá tették. Ezzel hordták fel a pincéből a bort. Lakodalom alkalmával nem tették az asztalra, hanem a hordó mellett a pincében iszogató emberek használták. Nem festették ki

Lakodalom alkalmával borral megtöltve a rozmaringos poharakat
töltögették vele. Fehér alapon kék minta a diszítése. A füle
fölött rozmaringgal volt ez is körbefonva. Alatta háromlábú
suszterszék látható.

Lakodalmi asztalon főként borral volt megtöltve. Két kézben fogva
használták. Alapszine sárga, diszítése fehér, piros, zöld.
Kb. 4 literes.

A gulyásfőzés legfontosabb edénye. Vas háromlábason melegítették fel benne levő ételt. Kívül anyagmintázásu, barna és zöld színű festése volt. Kb. nyolc-tíz literes.

Husoskáposztát tároltak benne. A káposztalevet előtte kicsurgatták, úgy, hogy lekötötték az edényt és a szája szélén lévő bemélyedésen csurgott ki a lé. Alapszíne zöld, dászítése piros. Kb. 5 literes.

Bablevest, gulyást és káposztát tároltak benne. Tűzön melegítették.
Alapszíne zöld, díszítése piros. Kb. 4-5 literes.

A lakodalom híres étele, a káposzta tárolására szolgált ez a cserépedény. Nem tették a tűzre, hanem mellette melegedett. Ha az egyik fele megmelegedett, akkor fordítottak rajta, a hideg oldalára. Kb. 15 literes lehetett.

Csak az jelzi hol van a koporsód zárva
Aminek nem nyílik soha föl a zárja
Szép, csillagos estén, kereslek én téged
Szívem sejtékébe zárom a te képed
Nézz le, és add le rám a te áldásodat
Mert utjára viszik szerető lányodat
Anyám helyett bucsuzok tőled jó Dajkám
Anyám után mindig te vigyáztál reám
Te tanítottál imádságra engem
Te kulcsoltad össze imára a kezem
Mint jó Édesanya, úgy szeretted engem
A te jóságodat, én el sem felejttem
Megköszönöm néked, hogy vigyáztál reám
Az én életemnek utóbbi szakaszán
Láthatod most te is, könnyborított arcám
Hogy nem mulik el róla, nem mulik a sirás
De most már bucsuzom, mert mennem kell innen
Segítsen téged is a segítő Isten
Mert engem máshova vezetnek az álmok
Elbucsuzok tőled, messzire elmegyek
És én arra kérlek, ne felejts engemet
Gondolj reám mindig, szerető sziveddel
Imádkozz értem is, minden áldott reggel
Én is imádkozom, szüleimért, érted,
Hogy majd az Isten segítsen meg téged
Kedves jó nővérem! Tőled is elválok
Mert már tégedet is elvittek az álmok
De most még messzebbre megyünk el egymástól
És távolabb leszünk az apai háztól
Adj egy bucsucsókot, most e nagy napon
Hogy a vérző szívem ne fájjon oly nagyon
Lehet, hogy enyhítjük így egymás fájdalmát
S nem lesz olyan nehéz a hideg elválás

Te voltál magadhoz egy árva gyermeket
Igy nevelkedtem fel idáig melletted
Ugy szeretted engem, mint édes gyermekedet
E sok szeretetért soha nem felejtlek
Megköszönöm én most minden fáradságod
Segítsen az Isten, légy te érte áldott
Édesanyám voltál, édesanyám helyett
Emléked is él majd továbbra is velem
Nem tudom feledni, amit értem tettél
Hogy kicsiny koromtól idáig neveltél
Hád boruljak még most gyenge válladira
Melyre már oly sokszor rávoltam szorulva
Segítsen ezekért a mindenható Isten
További életeden mindenben segítsen
Kedves Testvérem!
Te veled osztottam gyermeki gondjaimat
Mikor összebujva talált az alkonyat
Kezünk összetéve, mikor imádkoztunk
És az imák hangján Anyánkhoz szóltunk
Ki nem lehetett ottan, hogy párnánk igazítsa
Ugy mosott ruhánkat még szebbre vasalja
Szerettelek nagyon, de el kell válnom tőled
Kivánom az Isten ezerszer áldjon meg
Kedves leánytársak, szomszédok, barátok
Legvégül tőletek kérek bocsánatot
Visszagondolok még az elmúlt időkre
Hogy közületek többen, könnyem letörölve
Vigasztalva mondta, lesz még boldog napod
Melyet tudom Isten a mával megadott
E szép reményekkel, mely eddig éltetett
Bucsuzok el én most sorra tőletek
Dicsértessék az Ur, Földön és az égen
Feleljétek azt rá, mindörökké ámen!